

Sisekaitseakadeemia

Finantskolledž

Brigitte Marlen Makke

**ISIKLIKU SÕIDUAUTO KASUTAMINE
AMETIÜLESANNETEKS**

Lõputöö

Juhendaja:

Maret Güldenkoh, MBA

Tallinn 2015

SISEKAITSEAKADEEMIA LÕPUTÖÖ ANNOTATSIOON

Finantskolledž	Juuni 2015
<p>Töö pealkiri eesti keeles: Isikliku sõiduauto kasutamine ametiülesanneteks</p> <p>Töö pealkiri võõrkeeles: Using One's Private Car when Fulfilling Job Related Tasks</p> <p>Lõputöö on kirjutatud eesti keeles ja koosneb 54. leheküljest (sisuline osa on 37 lk ja lisasid 17 lk). Töö koostamisel on kasutatud 42 allikat, millele on töös viidatud.</p> <p>Töö aktuaalsus seisneb selles, et 14. aprillil 2014 algatati Riigikogu rahanduskomisjonis tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu (643 SE), mille eesmärk oli korrastada töötajale tema isikliku sõiduauto töösõitudeks kasutamise eest makstava hüvitise maksuvabastuse reeglid ning suurendada maksuvaba hüvitise piirmäära.</p> <p>Töö probleemiks on see, et puudub ülevaade isikliku sõiduauto kompensatsiooni tasumisega kaasnevast halduskoormuse muutusest. Tulumaksuseaduse muudatuse jõustumisega enam isikliku sõiduauto maksuvaba kompensatsiooni arvestust pidamata tasuda ei saa. Enne seaduse muudatuse jõustumist maksid mitmed ettevõtjad isikliku sõiduauto kompensatsiooni, mis oli maksuvaba palgalisa.</p> <p>Lõputöö eesmärk on anda hinnang isikliku sõiduauto ametiülesanneteks kasutamisest.</p> <p>Viidi läbi küsimustik Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmete seas, millele vastas 300 ettevõtjat. Lisaks on võrreldud enne 1. septembrit 2014 kehtinud ja kehtivat tulumaksuseadust, mis puudutab isikliku sõiduauto kasutamist ametiülesanneteks. Alates 1. septembrist 2014 ei saa ettevõtjad töötajale, kes kasutab isiklikku sõiduautot tööülesannete täitmiseks, arvestust pidamata maksuvaba hüvitist tasuda (ehk 64 eurot kalendrikuus). Vastajatest peaaegu pooled kasutasid seda võimalust ning küsimustikust järeldus, et alla pooltel vastajatest tõusis halduskoormus, kuid enamik vastajatest maksavad töötajatele isiklikku sõiduauto kompensatsiooni edasi.</p>	
<p>Võtmesõnad: isiklik sõiduauto, kompensatsioon, autokompensatsioon, töö, töötaja, sõidupäevik, halduskoormus, ametiülesanne, maksuvabastus, tulumaksuseadus, palgalisa</p>	
<p>Võõrkeelsed võtmesõnad: <i>private car, compensation, car compensation, work, employee, logbook, administrative burden, job related task, tax exemption, Income Tax Act, allowance</i></p>	
<p>Lõputöö seos riiklike arengukavade ja prioriteetidega: Rahandusministeeriumi Maksu- ja tollipoliitika prioriteediga</p>	
<p>Säilitamise koht: Sisekaitseakadeemia raamatukogu</p>	
<p>Töö autor: Brigitte Marlen Makke</p> <p>Olen koostanud lõputöö iseseisvalt. Kõik lõputöö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, seisukohad, kirjalikest allikatest ja mujal allikates saadud info on nõuetekohaselt viidatud. Olen nõus oma lõputöö avaldamisega elektroonilises keskkonnas.</p> <p>Allkiri:</p>	
<p>Vastab lõputöö nõuetele</p> <p>Juhendaja: Maret Guldenkoh</p>	<p>Allkiri:</p>
<p>Kaitsmisele lubatud</p> <p>Kolledži direktor: Uno Silberg</p>	<p>Allkiri:</p>

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. TÖÖÜLESANNETE TÄITMISEGA KAASNEV HÜVITIS.....	6
1.1 Töö olemus	6
1.2 Isikliku sõiduauto kasutamise hüvitis	10
2. ISIKLIKU SÕIDUAUTO KOMPENSATSIOONI MUUDATUSEST	16
2.1 Isikliku sõiduauto kasutamise hüvitamise maksustamine tulumaksuga	16
2.2 Isikliku sõiduauto kompensatsiooniga kaasnev halduskoormuse muutus	22
KOKKUVÕTE	31
SUMMARY	33
VIIDATUD ALLIKATE LOETELU	34
LISAD.....	38
Lisa 1. deklaratsiooni INF 14 näidis	38
Lisa 2. Teabenõue Maksu- ja Tolliametile	39
Lisa 3. Küsimustik Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmetele	40
Lisa 4. Hüvitise saajate arv ja summad, aastatel 2009-2013	43
Lisa 5. Küsimustiku kokkuvõte	44

SISSEJUHATUS

Eestis on ettevõtjatel õigus anda töötajatele ettevõtluse tarbeks kasutada ettevõtte sõiduauto. Kui ettevõtte sõiduautoga tehakse erasõite, siis on tegemist erisoodustusega ning sellelt tuleb tasuda tulumaks ja sotsiaalmaks. Töötaja võib ettevõtluse tarbeks kasutada ka isiklikku sõiduauto ning tööandja kompenseerida töötaja tehtud sõidukulud.

2013. aastal oli meedias aktuaalne teema sõidupäevik ning käibemaksuseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise; seaduste eelnõud lükati esialgu tagasi, kuid hiljem võeti seadusemuudatused siiski vastu. Tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu põhiline eesmärk oli muuta seaduses sätet, mis andis tööandjatele võimaluse arvestust pidamata maksta isikliku sõiduauto kasutamise eest maksuvabalt kompensatsiooni, mida kasutati alatihi maksuvaba palgalisa võimalusena.

Töö aktuaalsus seisneb selles, et 14. aprillil 2014 algatati Riigikogu rahanduskomisjonis tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu (643 SE), mille eesmärk oli korrastada töötajale tema isikliku sõiduauto töösõitudeks kasutamise eest makstava hüvitise maksuvabastuse reeglid ning suurendada maksuvaba hüvitise piirmäära.

Töö uudsus on selles, et alates 1. septembrist 2014 ei saa Eestis töötajale, ametnikule või juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmetele isikliku sõiduauto kasutamist ametiülesanneteks maksuvabalt arvestust pidamata hüvitada. Lisaväärtuseks on see, et selgitatakse välja tulumaksuseaduse muudatusega kaasnev halduskoormuse muutus.

Töö probleemiks on see, et puudub ülevaade isikliku sõiduauto kompensatsiooni tasumisega kaasnevast halduskoormuse muutusest. Tulumaksuseaduse muudatuse jõustumisega enam isikliku sõiduauto maksuvaba kompensatsiooni arvestust pidamata tasuda ei saa. Enne seaduse muudatuse jõustumist maksid mitmed ettevõtjad isikliku sõiduauto kompensatsiooni, mis oli maksuvaba palgalisa.

Lõputöö eesmärk on anda hinnang isikliku sõiduauto ametiülesanneteks kasutamisest.

Püstitatud eesmärgi saavutamiseks lähtutakse neljast uurimisülesandest:

1. Anda ülevaade töösuhte olemusest.
2. Anda ülevaade isikliku sõiduauto kasutamistest ametiülesanneteks.
3. Anda ülevaade isikliku sõiduauto ametiülesanneteks kasutamise õigusakti enne 1. septembrit 2014 kehtinud ja pärast seda kehtivast redaktsioonist.
4. Analüüsida tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punkti 2 rakendamisest tulenevat muudatust.

Lõputöös kasutatakse kombineeritult kvalitatiivset ja kvantitatiivset analüüsimeetodit. Tehakse tekstianalüüs, analüüsitakse Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmete seas läbi viidud küsimustiku tulemusi. Andmed juriidiliste isikute kohta, kes on esitanud aastatel 2009–2013 deklaratsiooni INF 14, pärinevad Maksu- ja Tolliametilt.

Lõputöö koosneb kahest peatükist, mõlemal on kaks alapeatükki. Esimeses alapeatükis antakse ülevaade töösuhte olemusest. Teises alapeatükis antakse ülevaade isikliku sõiduauto kasutamisest ametiülesanneteks ja sõidupäevikust, isikutest, kellel on võimalus saada hüvitist ning millist sõiduki kategooriat kasutades.

Teise peatüki esimeses alapeatükis antakse ülevaade isikliku sõiduauto ametiülesanneteks kasutamise õigusakti enne 1. septembrit 2014 kehtinud ja pärast seda kehtivast redaktsioonist. Teises alapeatükis analüüsitakse tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punkti 2 muudatusega kaasnevat ettevõtjatele. Muudatusega kaasnevat analüüsitakse ettevõtjate vastuste põhjal. Lisaks analüüsitakse Maksu- ja Tolliametilt saadud andmeid 2009-2013. aastal esitatud deklaratsiooni INF 14 kohta.

Lõputöös kasutatakse allikatena Eesti Vabariigi õigusakte, sealhulgas nende seletuskirju ja teemakohaseid artikleid, sealhulgas teadusartikleid. Eesti õigusaktidest kasutatakse tulumaksuseaduse ja teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel isikliku sõiduauto kasutamise kohta arvestuse pidamise ja hüvitise maksmise korra 01.01.2011 ja 01.09.2014 seisuga redaktsioone. Lisaks käibemaksuseaduse, liikluseaduse ja töölepingu seaduse 01.01.2015 seisuga redaktsioone ning avaliku teenistuse seaduse 01.08.2014 ja võlaõigusseaduse 01.10.2014 ja raamatupidamise seaduse 23.03.2014 seisuga redaktsioone.

1. TÖÖÜLESANNETE TÄITMISEGA KAASNEV HÜVITIS

1.1 Töö olemus

Töö on osa inimese elust ja elu alus. Tööl käies teenitakse töötasu, mis tagab võimaluse paremale elule. Mida motiveeritum on töötaja, seda suurema panuse ta oma tööga annab.

Töö on füüsiline või vaimne pingutus või tegevus, mis on suunatud millegi valmistamisele või saavutamisele (Eesti Tööküsimuste Keskus, 2010). Tihtipeale tehakse tööd grupi inimeste poolt, kes teevad seda ühise eesmärgi saavutamisel (Brannick & Levine, 2002, p 7). Inimene on alati tööd teinud. Töötamise peamine eesmärk on enese alalhoidmine. Töö on inimühiskonna olemasolu ja arenemise põhieeldus. Tööd on vaja teha selleks, et elada ja areneda. Töö on alati tahteline tegevus, mis on suunatud mingi kindla eesmärgi saavutamisele. (Tavits, 1997) Ametlik ehk formaalne töö on töö, mis on reguleeritud õigusaktidega. Ametliku töö all mõeldakse tööd, mis on järjepidev, kinnitatud lepinguga ja mida tasustatakse ametlikult. (Pfau-Effinger, et al., 2009, p. 6)

Töö mõiste on kujunenud aastatuhandete vältel. Meie esinevanemad rändasid küttide ja korilastena, hoolitsedes esmaste ja oluliste vajaduste eest, eesmärk oli ellu jääda ja kogukonna areng säilitada. Loomulikuks on peetud töötamist, puhkamist ja pühitsemist vaheldumisi. Kuni 18. sajandini oli Euroopas valdav inimeste eluviis rahumeelne füüsiliselt raske töö. (Nobel, 2014, lk. 48) Tänapäeval ei piirduta töö tegemisel ühe riigiga, järjest enam kasvab ülemaailmne tootmise süsteem (Ackroyd, et al., 2006, p. 43). Maailm on muutunud justkui globaalseks külaks. (Nobel, 2014, lk 49)

Kui varem pühendusid inimesed tööle ning nende peamine eesmärk oli eluga toimetulek, siis järjest enam on oluliseks saanud ka vaba aja veetmine. Töö mõju inimelule on tähtis. Töö kujundab inimese heaolu ja annab kogemusi, töökoht tema tervist ja lähisuhteid. (Vallas, et al., 2009, p. 16) Tööd on tehtud elulistest vajadustest

lähtuvalt (kütmine, esmavajaduste rahuldamine, eluga toimetulek ja kogumuste täiendamine, heaolu), kuid selleks et vaimset tasakaalu saavutada, ei piisa ainult töö tegemisest, vaid töö tuleb vääriliselt tasustada. Seetõttu peab tööandja töövõtjale tööülesandeid selgitama ning tööandja ja töövõtja peavad töötasu suhtes töösuhte alguses kokku leppima.

Karl Marxi arusaama järgi on palk rahasumma, mida kapitalist maksab teatava tööaja eest või teatava töö sooritamise eest. Kapitalist ostab raha eest tööliste tööd ja töölisel müüvad talle raha eest oma tööd. Tegelikult müüvad nad kapitalistile raha eest oma tööjõudu. Kapitalist ostab tööjõudu üheks päevaks, üheks nädalaks, üheks kuuks jne. Ja pärast seda, kui ta on tööjõu ostnud, kasutab ta seda, sundides töölisi kokkulepitud aja jooksul töötama. (Marx, 1951, p. 17) Palk ehk töötasu on töölepingu kohustuslik tingimus, see tähendab, et töötaja ja tööandja peavad kokku leppima töö eest makstav tasus (Eesti Ametiühingute Keskliit, 2008).

Selleks et tööle asuda, tuleb füüsilisel isikul ehk töötajal sõlmida tööandjaga tööleping, mis on aluseks töö tegemisel, alludes juhtimisele ja kontrollile. Tööandja maksab töötajale töö eest töötasu. (Töölepingu seadus, 2015, § 1 lg 1) Tööleping sõlmitakse töötajaga kirjalikult ning peab sisaldama järgmisi andmeid (Töölepingu seadus, 2015, § 4 lg 2, § 5 lg 1):

1. töötaja ja tööandja nimi, registri- või isikukood, elu- või asukoht;
2. töölepingu sõlmimise ja töötaja tööle asumise aeg;
3. tööülesannete kirjeldus;
4. ametinimetus, kui sellega kaasneb õiguslik tagajärg;
5. töö eest makstav tasu, milles on kokku lepitud (töötasu), samuti tööandja makstavad ja kinnipeetavad maksud ja maksed, lisaks majandustulemustelt ja tehingutelt makstav tasu, töötasu arvutamise viis, maksmise kord ning sissenõutavaks muutumise aeg (palgapäev);
6. muud hüved, kui nendes on kokku lepitud;
7. aeg, millal töötaja täidab kokkulepitud tööülesandeid (tööaeg);

8. töö tegemise koht;
9. puhkuse kestus;
10. viide tööandja kehtestatud töökorralduse reeglitele;
11. viide kollektiivlepingule, kui töötaja suhtes kohandatakse kollektiivlepingut;
12. viide töölepingu ülesütlemise etteteatamise tähtaegadele või töölepingu ülesütlemise etteteatamise tähtajad.

Tööd ei pea tegema ainult töölepinguga. Tööd saab teha ka võlaõigusliku lepingu alusel (Advokaadibüroo LMP, 2013). Võlaõigusseaduses on sätestatud teenuste osutamise lepingud: käsundusleping, töövõtuleping, maaklerileping, agendileping, komisjonileping. Leping on võlaõigusseaduse alusel kahe või enama isiku vahel sõlmitud kokkulepe, millega lepingupool kohustub või lepingupooled kohustuvad midagi tegema või tegemata jätma. Leping on lepingupooltele täitmiseks kohustuslik. (Võlaõigusseadus, 2014, § 8 lg 1, 2)

Käsunduslepinguga kohustub üks isik (käsundisaaja) vastavalt lepingule osutama teisele isikule (käsundiandja) teenuseid, käsundiandja aga maksma talle selle eest tasu, kui selles on kokku lepitud. Eeldatakse, et käsundisaaja peab täitma käsundi isiklikult, aga ta võib käsundi täitmisel kasutada kolmanda isiku abi. Kui käsunduslepinguga ei ole tasus kokku lepitud, kuulub tasu maksmisele, kui käsundi täitmist võib mõistlikult eeldada üksnes tasu eest, eelkõige kui käsundisaaja täitis käsundi oma majandus- või kutsetegevuses. Kui tasu suurust ei ole kindlaks määratud, tuleb maksta vastavalt asjaoludele mõistlik tasu. (Võlaõigusseadus, 2014, § 619, § 622, § 627)

Töövõtulepinguga kohustub üks isik (töövõtja) valmistama või muutma asja või saavutama teenuse osutamisega muu kokkulepitud tulemuse (töö), teine isik (tellija) aga maksma selle eest tasu. Kui tasus või selle suurus ei ole kokku lepitud, kuulub maksmisele tavaline tasu, selle puudumisel aga vastavalt asjaoludele mõistlik tasu. Töövõtja tasunõue muutub sissenõutavaks töö valmimisest. Tellija ei pea töö eest tasuma enne, kui tal on olnud võimalus asi üle vaadata, välja arvatud juhul, kui kokkulepitud üleandmisviis või maksmise tingimused ei anna talle selleks võimalust. (Võlaõigusseadus, 2014, § 635 lg 1, §637 lg 1, 5)

Võimalik on töötada nii avalikus, era- kui ka kolmandas sektoris. Avaliku sektori eesmärk on tegutseda ühiskondlikust huvist lähtudes (Vennikas, kuupäev puudub). Avaliku teenistuse seadus reguleerib avaliku teenistuse korralduse ja ametniku õigusliku seisundi. Avalik teenistus on riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse avalik-õiguslik teenistus- ja usaldussuhe ametnikuga ametiasutuse ülesannete täitmiseks, mis on avaliku võimu teostamine ning riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse eraõiguslik töösuhe isikuga ametiasutuse ülesannete täitmiseks, mis on üksnes avaliku võimu teostamist toetav töö (Avaliku teenistuse seadus, 2014, § 5 lg 1, 2).

Erasektori eesmärk on teenida privaateid ärihuve ja kasumit (Vennikas, kuupäev puudub). Erasektori üksus on äriühing, lisaks avaliku sektori üksuste otsese või kaudse valitseva mõju all olev äriühing, mille eesmärk on maksimaalse võimaliku kasumi teenimine, samuti füüsilisest isikust ettevõtja ning teised juriidilised isikud, kes ei ole avaliku sektori üksus (EV Raamatupidamise Toimkond, 2011)

Kolmas sektor on osutunud mitmete probleemide tõstatamisel ja lahendamisel tõhusamaks kui avalik sektor või erasektor. Põhjus on selles, et kolmas sektor on kollektiivsem ja ühtse arusaamaga, ressursse kasutatakse sihipärasemalt ning ökonoomselt. (Kiisla, 2010)

Selleks et töötaja oleks oma tööga rahul, tuleb luua meeldiv töökeskkond. Töötajate panus ettevõttesse sõltub sellest, kui motiveeritud ta on. (Mayo, 2004, lk 170) Motivatsioon omab olulist väärtust töötajate silmis (Latham, 2012, lk 131). Motivatsioon on peamine, kuid mitte ainus mõjur. Enam mõjutavad motivatsiooni töökeskkond ja ettevõtte väärtused, protsessid, süsteemid ning see, millise keskkonna loob juhtkond. (Mayo, 2004, lk 170)

Tööülesannete täitmisel võib tekkida olukordi, kus on vaja kasutada sõiduautot. Kokkuleppel tööandjaga võib töötaja kasutada ametiülesannete täitmiseks isiklikku sõiduautot ning tööandjal on võimalus ametisõidud töötajale maksuvabalt kompenseerida siis, kui töötaja peab sõidupäevikut.

Kokkuvõttvalt selgus, et töö on olnud oluline kogu inimkonna arengus. Töö on tahteline tegevus, mis on suunatud kindla eesmärgi saavutamiseks. Töösuhteid saab vormistada mitmete lepingutega, näiteks töölepingu, töövõtulepingu ja käsundilepinguga. Töö

tegemise eest makstakse töötasu, kuid väga oluline on töötajate motiveerimine. Üks motivatsiooni võimalusi on töötajatele tööülesanneteks isikliku sõiduauto kasutamise eest kompensatsiooni maksmine.

1.2 Isikliku sõiduauto kasutamise hüvitis

On ettevõtjaid, kelle omandis olevate sõiduautodega tehakse ainult tööülesannetega seotuid sõite. Enamasti tagab ettevõtja töötajale sõiduauto, kui töötajal on iga päev vaja tööalaseid sõite teha. Kuid on ka töötajaid, kes teevad ametisõite isikliku sõiduautoga ning tööandjal on teatud tingimustel võimalik töötajale need sõidud maksuvabalt hüvitada.

Tööandja saab töötajale hüvitada sõiduauto kasutamist tööülesannete täitmiseks. Sõidukitel on mitu kategooriat: M-, N-, L- ja O-kategooria. M-kategooria sõidukid on vähemalt neljarattalised reisijateveoks konstrueeritud ja valmistatud mootorsõidukid. M- kategooriad on M1-, M2- ja M3-kategooria. M2- ja M3-kategooriad on bussid, kus on lisaks juhiistmele rohkem kui kaheksa istekohta ning mille täismass ei ületa/ületab 5 tonni. (Maanteeamet, kuupäev puudub) Käibemaksuseaduse alusel loetakse sõiduautoks ainult M1-kategooria sõidukit, millel lisaks juhiistmele ei tohi olla rohkem kui kaheksa istekohta ning mille täismass ei ületa 3,5 tonni. (Käibemaksuseadus, 2015, § 2 lg 12) Erandina saab hüvitada puudega töötajale igasuguse mootorsõiduki kasutamise kulud. (Maksu- ja Tolliamet, 2015) Liiklusseaduse järgi on mootorsõiduk mootori jõul liikuv sõiduk ning sõiduk on teel liiklemiseks ettenähtud või teel liiklev seade, mis liigub mootori või muul jõul. (Liiklusseadus, 2015, § 2 lg 40, 73)

Isikliku sõiduauto kompensatsiooni saab töötaja, ametnik või juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige, kes kasutab isiklikku sõiduautot teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel. Ning puudega ametnik, töötaja või juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige elukoha ja töökoha vaheliste sõitude eest, kui selleks ei ole võimalik kasutada ühistransporti või kui see põhjustab liikumis- või töövõime olulist langust. (Teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel isikliku sõiduauto kasutamise kohta arvestuse pidamise ja hüvitise maksmise kord, 2014, § 1 lg 2)

Töötajaks loetakse töölepingu alusel füüsilist isikut, kes teeb tööd teisele isikule, alludes tema juhtimisele ja kontrollile (Töölepingu seadus, 2015, § 1 lg 1). Ametnik on isik, kes on riigiga või kohaliku omavalitsuse üksusega avalik-õiguslikus teenistus- ja usaldussuhtes. (Avaliku teenistuse seadus, 2014, § 7 lg 1) Juriidilise isiku juhtimis- ja kontrollorgan on volitatud isik või organ, kellel on õigus osaleda juriidilise isiku tegevuse juhtimisel või juhtorgani tegevuse kontrollimisel. Juhtimis- või kontrollorgan on muu hulgas juhatus, nõukogu, täis- või usaldusühingut esindama volitatud osanik, prokurist, asutaja kuni juriidilise isiku registrisse kandmiseni, likvideerija, pankrotihaldur, audiitor, revident või revisjonikomisjon, samuti ka välismaa äriühingu filiaali juhataja ning mitteresidendi muu püsiva tegevuskoha tegevjuht. (Tulumaksuseadus, 2014 § 9 lg 1, 2)

Töötajale, ametnikule või juhatuse liikmele isikliku sõiduauto maksuvaba hüvitist ei maksta, kui sõiduautot kasutatakse elu- ja töökoha vahelisteks sõitudeks. Selliste sõitude kompenseerimisel on tegu erisoodustusega. Erisoodustus on töötajale antav täiendav hüve. Erisoodustuste maksustamise eesmärk on tagada eri vormis tulu saavate isikute võrdne kohtlemine ning vältida maksudest kõrvalehiilimist. Erisoodustus peab olema rahaliselt hinnatav ning selle andmine peab olema seotud töösuhtega. (Lehis, 2012, lk 212) Kuid on olukordi, kus tööandja võib elu- ja töökoha vahelised sõidud maksuvabalt hüvitada. Tulumaksuseaduse § 48 lõike 5¹ alusel ei loeta erisoodustuseks kulutusi töötajate transpordiks elu- ja töökoha vahel, kui ühistransporti kasutades ei ole võimalik seda teekonda läbida mõistliku aja- või rahakuluga või kui puudega töötajal ei ole võimalik kasutada ühistransporti või ühistranspordi kasutamine põhjustab liikumis- ja töövõime olulist langust (Tulumaksuseadus, 2014).

Teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel isikliku sõiduauto kasutamise kohta arvestuse pidamise ja hüvitise maksmise korra § 1 punkti 3 alusel käsitatakse isikliku sõiduautona või mootorsõidukina ametniku, töötaja ja juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikme kasutuses olevat sõiduautot või mootorsõidukit, mis ei ole tööandja omanduses ega valduses (Teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel isikliku sõiduauto kasutamise kohta arvestuse pidamise ja hüvitise maksmise kord, 2014).

Sõiduauto omanikku, vastutavat kasutajat ja kaasomanikke saab kontrollida sõiduki registreerimistunnistusest või omaniku koostatud volikirjas (Maksu- ja Tolliamet, 2014). Maanteeameti liiklusregistri büroo väljastab registreerimistunnistuse omanikule või tema esindajale. Kui sõiduk on toodud Eestisse, tuleb see registreerida viie tööpäeva jooksul pärast sõiduki sisetoomist või tollivormistamist. Sõiduk registreeritakse ühe isiku nimele. Kui sõidukil on mitu omanikku, kantakse registrisse kaasomanikena kõik omanikud ning vastutava kasutajana nende poolt määratud üks kaasomanik. Registreerimistunnistusele märgitakse omanik, vastutav kasutaja ja märkuste lahtrisse tehakse mäрге „kaasomand”. Vastutav kasutaja kantakse registreerimistunnistusele sõiduki kasutuslepingu või omandireservatsiooniga müügilepingu (liisingulepingu) alusel. Nõue kehtib nii füüsilistele kui ka juriidilistele isikutele ühtemoodi. (Maanteeamet, kuupäev puudub)

Isikliku sõiduauto kasutamise kompensatsiooni ei tule maksta üksnes auto omanikule, oluline on, et kasutatakse isiklikku sõiduautot, mis ei ole tööandja omanduses ega valduses. Isikliku sõiduauto kasutamise hüvitamisega kaasnevad kaks mõistet – sõidupäevik ja autokompensatsioon.

Sõidupäevik on aluseks sõiduauto kasutamise maksuvaba hüvitamise arvestuse pidamisel. Sõidupäevikut peetakse kahel juhul. Esiteks siis, kui töötaja kasutab oma töö- või ametiülesannete täitmiseks isiklikku sõiduautot. Teiseks siis, kui töötaja kasutab töö- või ametiülesannete täitmiseks ettevõtte sõiduautot.

Kui töötaja kasutab isiklikku sõiduautot ning soovib ettevõtluse tarbeks tehtud sõitude kompenseerimist, peab töötaja pidama sõitude üle arvestust sõidupäevikus. Kui sõiduauto kasutamise kulude hüvitamisel peetakse arvestust, märgitakse sõidupäevikus (Teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel isikliku sõiduauto kasutamise kohta arvestuse pidamise ja hüvitise maksmise kord, 2014, § 4):

1. sõiduautot kasutava isiku ees- ning perekonnanimi;
2. sõiduauto riikliku registreerimismärgi andmed;
3. kuupäev ja sõidu eesmärk iga teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel tehtud sõidu korral;

4. sõiduauto läbisõidumõõdiku alg- ja lõppnäit iga teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel tehtud sõidu korral.

Sõidupäeviku parema ülevaate saamiseks peab töö koostaja vajalikuks näitlikustada sõidupäevikut (vt tabel 1).

Tabel 1. Sõidupäeviku pidamise näidis (Villem, 2005, lk 22)

Kuupäev	Spidomeetri algnäit	Spidomeetri lõppnäit	Läbitud kilomeetrid	Sõidu eesmärk
01.11.2005	42 575	42 580	5	Erasõit
01.11.2005	42 580	42 590	10	Klient DCBA-le kauba toimetamine
01.11.2005	42 590	42 597	7	Läbirääkimised tarnija BCDA juures
01.11.2005	42 597	42 602	5	Erasõit
jne	jne	jne	Jne	jne
Kokku ametisõite	17km			
Kokku erasõite	10km			
KÕIK KOKKU	27km			

Tabelist 1 nähtub, millisel kujul ning millist informatsiooni peab sõidupäevik sisaldama. Sõidupäevikusse tuleb märkida iga sõit, mida tehakse. Näiteks kui ühel päeval tehakse mitu sõitu, tuleb kõik need sõidud eraldi kirja panna. Selle järgi on võimalik kontrollida, kui pikk oli sõit sihtpunkti ja tagasi. Erasõitude puhul ei ole vaja märkida, kuhu sõideti, piisab, kui kirjutatakse eesmärgiks erasõit.

Sõiduarvestusele ei ole kehtestatud spetsiaalset vormi, seda võib pidada nii käsitsi kui ka arvutis. Oluline on see, et informatsioon on arvestuses tuvastatav ja seda on võimalik maksuhaldurile nõudmise korral esitada. (Tingas & Saag, 2006, lk 61) Sõidupäevikusse tehtud kande järgi saab nii tööandja kui ka töötaja tõendada, et antud sõiduautoga on tehtud sõite ettevõtluse tarbeks ning kindlaks teha sõitude ulatuse.

Autokompensatsioon on töötajale makstav hüvitis isikliku sõiduauto kasutamise eest ettevõtluse tarbeks. Autokompensatsioonile on kehtestatud piirmäärad. Selleks et tööandja saaks töötajale ettevõtluse tarbeks tehtud sõidud hüvitada, vormistatakse hüvitise kohta tööandja, asutuse juhi, juriidilise isiku pädeva organi või tema volitatud isiku kirjalik otsus, käskkiri või korraldus, milles näidatakse (Teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel isikliku sõiduauto kasutamise kohta arvestuse pidamise ja hüvitise maksmise kord, 2014, § 3 lg 1):

1. hüvitise saaja isiku ees- ja perekonnanimi;
2. hüvitise suurus;
3. sõidu kuupäev või periood, mille jooksul tehtud sõitude kulusid hüvitatakse.

Otsusele, käskkirjale või korraldusele tuleb lisada sõiduauto kasutamise õigust tõendav dokument. Kui andmed ei ole eelmisel korral esitatuga muutunud, neid lisada pole vaja. (Teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel isikliku sõiduauto kasutamise kohta arvestuse pidamise ja hüvitise maksmise kord, 2014, § 3 lg 2).

Seoses füüsilisele isikule kalendriaasta jooksul tehtud hüvitise maksmisega tekib residendist juriidilisel isikul, riigiasutusel või kohalikus omavalitsuse üksuse asutusel, füüsilisest isikust töandjal ning Eestis püsivat tegevuskohta omaval või töandjana tegutseval mitteresidendil kohustus esitada nende väljamaksete kohta Maksu- ja Tolliametile deklaratsioon INF 14 kalendriaastale järgneva aasta 1. veebruariks (Tulumaksuseadus, 2014, § 40 lg 6).

Deklaratsioonis INF 14 (vt lisa 1) tuleb kirja panna hüvitise maksja ja saaja andmed. Eraldi tuleb märkida summa ja kuude arv ning sõiduauto riiklik registreerimismärk. Lisaks tuleb maksukohustuslase juhil või esindajal üles kirjutada enda andmed. Vormil INF 14 deklareeritud hüvitise summad peavad sisaldama piirmäära ning seda ületavat osa. Näiteks töandja korralduses on kirjas, et töötajale hüvitatakse isikliku sõiduauto kasutamine ametiülesanneteks sõidupäeviku alusel. Jaanuaris hüvitatakse töötajale kogusummas 400 eurot, mis tähendab, et isik on teinud ametialaseid sõite 1333 km (1333 km x 0,30 eurot) ning see summa kanti töötaja pangaarvele, siis vormil INF 14 tuleb näidata 400 eurot, kuigi maksuvaba hüvitise piirmäär on 335 eurot kuus. Summa, mis ületab piirmäära ehk antud juhul 65 eurot (400 – 335), tuleb kajastada TSD lisal 4 (erisoodustuse deklaratsioon). Kui aga töandja korralduses on kirjas, et töötajale kompenseeritakse 335 eurot ning väljamakse tehakse tegelikkuses 450 eurot, tuleb vormil INF 14 näidata summa 335 eurot. Ülejäänud väljamaksega tehtud summat tuleb käsitleda kui palgatulu. 115 eurot (450 – 335) tuleb deklareerida TSD lisal 1, kus lisanduvad töandja maksud. (Maksu- ja Tolliamet, 2014)

Kokkuvõtvalt saab järeldada, et töötajatel, ametnikel ning juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmetel on võimalus saada töandjalt isikliku sõiduauto kasutamise

kompensatsiooni siis, kui nad on kasutanud isiklikku sõiduauto teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmiseks. Isiklik sõiduauto on sõiduauto, mis ei ole ettevõtja valduses ega omandis. Sõiduauto registreerimistunnistusest nähtub, kellele konkreetne sõiduk kuulub. Isikliku sõiduauto kompenseerimisel ei ole oluline, et hüvitise saaja oleks sõiduauto omanik. Selleks et töötajale maksuvabalt tööülesanneteks tehtud sõidud kompenseerida, peab töötaja pidama sõidupäevikut, sest sõidupäevik on hüvitise maksmise alus. Sõitude kompenseerimisel peab tööandja vormistama kirjaliku otsuse, millele tuleb lisada sõiduauto kasutamise õigust tõendav dokument. Tööandja peab Maksu- ja Tolliametile esitama kalendriaastale järgneva aasta 1. veebruariks deklaratsiooni INF 14 isikliku sõiduauto kompensatsiooni väljamaksete kohta.

2. ISIKLIKU SÕIDUAUTO KOMPENSATSIOONI MUUDATUSEST

2.1 Isikliku sõiduauto kasutamise hüvitamise maksustamine tulumaksuga

Ettevõtjad peavad pidevalt kursis olema seadustega ning valmis seaduse muudatuste jõustumisel oma ettevõtte töökorraldust muutma.

Enne 1. septembrit 2014 kehtis tulumaksuseaduse ja teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel isikliku sõiduauto kasutamise kohta arvestuse pidamise ja hüvitise maksmise korra määruse alusel isiklike sõitude hüvitamine maksuvabalt nii arvestuse pidamisel kui ka selle puudumisel.

Isikliku sõiduauto kasutamise maksuvaba hüvitamine arvestuse pidamisel oli võimalik tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punkt 2 alusel ning teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel isikliku sõiduauto kasutamise kohta arvestuse pidamise ja hüvitise maksmise korra määruse kohaselt sõitude kohta nõuetele vastava arvestuse pidamisel kuni 0,30 eurot kilomeetri kohta, kuid mitte rohkem kui 256 eurot kalendrikuus iga hüvitist maksva tööandja kohta. Seega, kui töötajal oli mitu tööandjat ja töötaja kasutas isiklikku sõiduautot mitme tööandja huvides, oli sõitude kohta arvestuse pidamisel igal tema tööandjal võimalus (maksuvaba piirmäära ulatuses) töötajale hüvitada sama sõiduauto kasutamise eest maksimaalselt 256 eurot kuus. (Tulumaksuseadus, 2011, § 13 lg 3 p 2)

Töötaja isikliku sõiduauto kasutamise eest hüvitise maksmiseks vormistab tööandja, teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel isikliku sõiduauto kasutamise kohta arvestuse pidamise ja hüvitamise maksmise korra § 3 kohaselt asutuse juht, juriidilise isiku pädev organ või tema poolt volitatud isik kirjaliku otsuse, käskkirja või korralduse. Selles otsuses, käskkirjas või korralduses tuleb näidata (Teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel isikliku sõiduauto kasutamise kohta arvestuse pidamise ja hüvitise maksmise kord, 2011, §3 lg 1):

1. hüvitise saaja isiku ees- ja perekonnanimi;
2. sõidu eesmärk, kui ei peeta arvestust;
3. sõidu kuupäev või periood, mille jooksul tehtud sõitude kulusid hüvitatakse;
4. hüvitise suurus;
5. sõiduauto riikliku registreerimismärgi andmed, kui ei peeta arvestust.

Tööandja makstav hüvitis oli kuni 0,30 eurot kilomeetri kohta, kuid mitte rohkem kui 256 eurot kalendrikuus. Hüvitis hõlmas kõiki sõiduauto kasutamisega seonduvaid kulusid. (Maksu- ja Tolliamet, 2013) Tulenevalt sellest, et hüvitis hõlmas kõiki sõiduauto kasutamisega seonduvaid kulusid, polnud aktsepteeritav olukord, kus töötajale makstakse kompensatsiooni isikliku sõiduauto kasutamise eest töösõitudeks ja samal ajal kompenseeritakse lisaks veel kütuse, parkimis-, rehvide, hoolduse ja muud sõiduauto kasutamise kulud vastavalt kuludokumentidele. Sellisel juhul ületab kompensatsioon maksuvaba piirmäära ning kuulub eraldi maksustamisele erisoodustusena. (Villem, 2005, lk 43)

Sõidupäeviku pidamine on töötajale, kes kasutab tööülesanneteks isikliku sõiduautot, lisakohustus ning aeganõudev tegevus. Kui tööandja sõidupäevikut ei pea, oleks see tööandjale erisoodustus. Erisoodustus on tööandjale lisakulutus, mida tööandjad suure heameelega maksta ei soovi. Enne tulumaksuseaduse muudatuse jõustumist 1. septembril 2014 oli ettevõtjatel võimalus isikliku sõiduauto kompensatsiooni maksuvabalt hüvitada ilma sõidupäevikuta.

Arvestuse puudumisel oli võimalik töötajale maksta isikliku sõiduauto kasutamise eest tööandja huvides maksuvaba hüvitist 64 euro ulatuses kalendrikuus tehtud sõitude eest ühe hüvitist saava füüsilise isiku ja ühe sõiduauto kohta. Kuigi arvestuse puudumisel oli võimalik töötajale maksta isikliku sõiduauto kasutamise eest, ei tohtinud seda maksta juhul, kui töötaja sõitis autoga elukohast töökohata, seda loeti erisoodustuseks. Erandina ei loetud erisoodustuseks kulutusi töötajate transpordiks elukoha ja töökoha vahel tingimusel, et ühistransporti kasutades ei ole võimalik seda teekonda läbida mõistliku aja- ja rahakuluga või kui puudega töötajal ei olnud võimalik kasutada ühistransporti või ühistranspordi kasutamine põhjustas liikumis- ja töövõime olulist langust

(Tulumaksuseadus, 2011, p. § 48 lg 5¹). Ebamõistlik aja- ja rahakulu võib olla tingitud järgmistest asjaoludest (Aruste, 2007, lk 73-74):

1. töötajal puudub võimalus ühistranspordiga töö ja kodu vahel sõita, sest tööpäeva algab või lõpeb ajal, millal ühistransport ei tööta;
2. kui töökoht asub piirkonnas või kohas, millele puudub ligipääs ühistranspordiga;
3. kui ühistransport on küll kättesaadav, kuid ebamõistlik aja- ja rahakulu tekib olukorras, kus ühistranspordil puudub otsene marsruut töökoha ja kodu vahel ning sõiduks tuleb kasutada mitut ümberistumist.

Seejuures ei ole oluline asjaolu, et ühistranspordi kasutamisel jõutakse sihtkohta sõiduautoga sõites oluliselt hiljem, sest ei võrrelda mitte sõiduauto ja ühistranspordiga liikumise ajakulu, vaid võrdlemisel võetakse aluseks tavapärane ühistranspordiga liiklemisele kuluv aeg. Kui töötaja ei saa teekonda elu- ja töökoha vahel ühistranspordiga kasutades mõistliku ajakuluga läbida, võib talle isikliku sõiduauto kasutamise eest hüvitist maksta ka juhul, kui tema tööülesanded auto kasutamist ei eelda. Erandkorras on ka takso kasutamine õigustatud, mis hüvitatakse kuludokumentide alusel. (Aruste, 2007, lk 73–74) Inglismaa ajakirja Credit Control järgi on elu- ja töökoha vaheline sõit tavaliselt siiski erasõit, mitte tööalane sõit (Kahn, 2013). Iga juhtumi korral tuleb lähtuda individuaalselt.

Maksuvabalt on võimalik kompenseerida sõite sellisel juhul, kui sõit on vajalik tööandjale tema tegevuse toimimiseks, see tähendab elu- ja töökoha vahelised sõidud kompenseeritakse tööandja huvides ning tööandja peab suutma põhjendada, miks see on oluline. Iga töötaja isikliku sõiduautoga ametisõitude hüvitamist tuleb hinnata eraldi, tulenevalt töötaja elukohast, töökohustustest, tööpäeva algusest, ühistranspordi kasutamise võimalusest. Näiteks kui töötaja on sõlminud tööandjaga kokkuleppe, et töötaja on valmis ööpäevaringselt lahendama ettevõtluse käigus tekkivaid probleeme, võib tööandja töötajale töö- ja elukoha vahelised sõidud kompenseerida maksuvabalt. Selliseid sõite loetakse tööeesmärgiks, see on seotud ettevõtlusega nii nagu kõik teised ametisõidud sihtkohta ja tagasi. Tähelepanu tuleb pöörata sellele, et eelnevalt nimetatu ei anna õigust maksuvabalt kompenseerida kõiki kodu- ja töövahelisi sõite, vaid ainult siis, kui vajadus tekib. (Maksu- ja Tolliamet, 2014)

Hüvitise saamine ei sõltu sellest, mitme tööandja juures üks füüsiline isik teenistus-, töö- või ametiülesandeid täidab või mitme tööandja juures ühte sõiduauto kasutatakse. Arvestuse puudumise korral maksti enne 1. septembrit 2014 maksuvaba hüvitist kuni 64 eurot kuus. 64 eurot sisaldas kõiki sõiduauto kasutamise seotud kulutusi (bensiin, parkimistasu, liiklus- ja kaskokindlustus jne). (Maksu- ja Tolliamet, 2013)

Seega oli ühel isikul (töötajal) õigus ühes kalendrikuus ühe sõiduauto sellisel kasutamisel saada arvestust pidamata maksuvabalt tööandja käest kompensatsiooni ning kui üks tööandja oli juba töötajale maksnud tööandja huvides tehtud sõitude eest hüvitist ilma arvestuseta, siis teisel tööandjal puudus võimalus samale isikule samas kuus ilma arvestuseta maksuvabalt hüvitist maksta. Sama kehtis ka auto suhtes. (Maksu- ja Tolliamet, 2013)

Tööandjal võis oma töötajale isikliku sõiduauto kasutamist ettevõtluse jaoks rohkem kompenseerida, kuid sellisel juhul loeti piirmäärasid ületavaid summasid erisoodustuseks. Teisisõnu, kui tööandja hüvitas rohkem kui maksuvabalt oli lubatud ehk 64 eurot arvestuse puudumise korral või kuni 256 eurot arvestuse pidamisel. Erisoodustuselt tuli tööandjal tasuda tulumaks ja sotsiaalmaks.

Vabariigi Valitsus algatas 14. aprillil 2014 tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu, kus taheti muuta isikliku sõiduauto kompensatsiooni, Riigikogu võttis seaduse vastu ja seadus jõustus 1. septembril 2014 (Riigikogu, 2014).

Tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punktis 2 tehti kaks muudatust. Esiteks kaotati võimalus maksta töötajale, ametnikule või juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmele isikliku sõiduauto (s.t sõiduauto, mis ei ole tööandja omandis ega valduses) töösõitudeks kasutamise eest hüvitist sõitude kohta arvestust pidamata. Teiseks suurendati sõitude kohta arvestuse pidamise korral makstava hüvitise maksuvabastuse piirmäära, mida ületav summa maksustatakse erisoodustusena. Piirmäär oli püsinud muutumatuna 2009. aastast alates (siis 4000 krooni kuus). Arvestades kütusehindade vahepealset tõusu, ei võimaldatud see enam endises mahu töösõite hüvitada ning seepärast tõsteti maksuvabastuse ülempiiri 256 eurolt 335 euroni kuus. (Riigikogu, 2014)

Tulumaksuseaduse muudatus tõi kaasa ettevõtjatele mõningase halduskoormuse suurenemise, kuid see ei ole ebaproportsionaalselt suur, sest sealjuures tuli arvestada vajadust tagada maksuvabastuse sihipärane kasutamine (Riigikogu, 2014). Halduskoormus on aja ja raha kulu, mis tekib riigi seatud informatsiooni kogumise, edastamise ja töötlemisega seotud ülesannete täitmisel (Palts, 2012). Deklareerimiskohustuse suurenemist muudatusega ei kaasnenud, sest ka eelmiste aastate jooksul oli ettevõtjatel kohustus makstud hüvitis deklaratsioonil INF 14 täita ning Maksu- ja Tolliametile esitada, seda nii arvestuse pidamise kui selle puudumise korral. (Riigikogu, 2014) Ainus muudatus oli see, et eelmistel aastatel pidi ettevõtja deklaratsiooni esitama eelmise aasta makstud hüvitise kohta järgneva aasta 10. aprilliks. Alates 1. jaanuarist 2015 tuleb deklaratsioon esitada järgneva aasta 1. veebruariks, mis tähendab, et 2015. aastal makstud hüvitised tuleb deklareerida 1. veebruariks 2016. (Tulumaksuseaduse, sotsiaalmaksuseaduse ja Eesti Kultuurkapitali seaduse muutmise seadus, 2015, § 51 lg 65)

Eelnõu menetluse käigus tegid Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja Eesti Maksumaksjate Liit koos ettevõtlusorganisatsioonidega ettepanekuid ning märkusi tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu kohta.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ei toetanud kavandatavat tulumaksuseaduse muudatust. Põhjuseks tõid nad selle, et muudatusega suureneks ettevõtjate halduskoormus. Eriti nendes ettevõtetes, kus töötaja kasutab isiklikku sõiduautot vähe ning seega ei oleks sõidupäeviku pidamine otstarbekas. Valitsus jättis märkuse arvestamata, sest tulumaksuseaduse muutmise esmane eesmärk oli kaotada põhjendamatu maksuerisus, kus kuluhüvitist oli võimalik maksta tegeliku kulu olemasolu ja suuruse tõendamiseta. Seda eesmärki ei täidaks eelneva korra säilitamine. Teatud halduskoormus kaasneb igasuguse ettevõtlusega seotud arvestuse, sealhulgas maksuarvestuse pidamisega. Ettevõtjatele lisanduvat halduskoormust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, kuid seda ei saa pidada põhjendamatult suureks. Valitsus tõi välja ka selle, et kui autot kasutatakse töösõitideks vähe, on ka lisanduv halduskoormus väike. (Riigikogu, 2014)

Eesti Maksumaksjate Liit tegi koos ettevõtlusorganisatsioonidega ettepaneku jätta eelnõust välja muudatus, mis kaotaks isikliku sõiduauto arvestusliku hüvitise maksuvabastuse. Muudatus oleks olnud vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega, sest

tekitaks liigset halduskoormust nii tööandjatele, töötajatele kui ka maksuhaldurile. Eesti Maksumaksjate Liidu arvates tuleks muudatuse rakendamisel muuta tööandja ja töötaja vahelisi kokkuleppeid (mõnikord võivad need olla töölepingud) ning muuta auto kasutamise eest makstavata hüvitise tingimusi. Eesti Maksumaksjate Liit tegi ka ettepaneku kaotada 256-eurone piirmäär. Alternatiivina võiks lubada näiteks 300 eurot ületavat hüvitist välja maksta ainult auto kasutamise kulusid tõendavate kuludokumentide esitamisel. Mõlemad ettepanekud jäeti arvestamata, nagu eespool kirjeldatust nähtub. Riigikogu seisukoht oli, et kokkulepete muutmine on ühekordne tegevus ja sellega ei saa kaasneda olulist halduskoormuse suurenemist. Liitigi ei saa tööandja selliste kokkulepete sõlmimisel arvestada, et maksureeglid püsivad muutumatuna. Teise selgitusena märgiti, et eelnõus oli hüvitise maksuvabastuse ülempiiri suurendatud 335 euroniga algselt pakutud 300 euro asemel. (Riigikogu, 2014)

Tulumaksuseaduse muutmise seaduse seletuskirjas toodi välja, et aastail 2010–2012 deklareeriti arvestust pidamata 15 miljonit eurot aastas. Isikute arv, kes isikliku sõiduauto kasutamise hüvitise deklareerisid, oli nõrga langustrendiga ja kogusumma stabiilne. Täiendavalt maksti nende aastate jooksul töötajatele hüvitist üle maksuvaba piirmäära keskmiselt 4 miljonit eurot aastas. Keskmiselt 50% deklareeriti sõiduki hüvitise maksmist arvestust pidamata, sama eeldati ka erisoodustuse piirmäära ületanud hüvitise kohta. Arvestust pidamata oli sõiduki kasutamise hüvitise kogusumma aastas ilmselt ligi 17 miljonit eurot. (Riigikogu, 2014)

Arvestuseta hüvitist maksti tihti mitte tööalaste sõitude eest, vaid tööjõumaksude optimeerimise eesmärgil, seega oli muudatusel riigieelarve tulusid kasvatav mõju. Tõendamiskohustuse tõttu eeldatakse, et ligikaudu pooltel juhtudel ei alustata arvestuse pidamist ning senine hüvitis asendatakse samas ulatuses töötasuga. Sellega kaasneb täiendav tulumaksu, sotsiaalmaksu ning töötuskindlustusmaksu laekumine ligikaudu 4 miljonit eurot aastas. Isikliku sõiduauto kasutamise kompensatsiooni maksmist arvestuse alusel deklareerisid aastail 2010–2012 keskmiselt 3400 ettevõtet aastas, keskmiselt summas 15 miljonit eurot aastas. Nagu eelnevalt kirjeldati, oli maksuvabastuse piirmäära ületanud summa 4 miljonit eurot aastas, millest pool ehk 2 miljonit eurot hüvitati eelduslikult arvestuse pidamisel. Erisoodustuse tulumaks ja sotsiaalmaks nimetatud summalt on 1,3 miljonit eurot, mis ongi hüvitise maksuvaba piirmäära tõstmise maksimaalne võimalik negatiivne mõju maksulaekumistele.

Tõenäoliselt on mõju mõnevõrra väiksem, sest osa ettevõtteid võib ka tulevikus deklareerida hüvitisi, mis on suuremad kui 335 eurot. (Riigikogu, 2014)

Õigusaktide analüüsist selgus, et enne 1. septembrit 2014 sai tööandja töötajale hüvitada isikliku sõiduauto kasutamise eest maksuvabalt 0,30 eurot kilomeetri kohta, kuid mitte rohkem kui 256 eurot kalendrikuus ning seda arvestuse ehk sõidupäeviku pidamisel. Samal ajal oli tööandjal võimalus maksuvabalt hüvitada isikliku sõiduauto kasutamist ettevõtluse tarbeks arvestust pidamata, kuid kuni 64 eurot kuus ühe töötaja ja ühe sõiduauto kohta. Muudatusega kaotati maksuvaba hüvitamise võimalus arvestust pidamata (kaotati võimalus 64 eurot maksuvabalt kompenseerida). Sellele muudatusele lisaks tõsteti maksuvaba ülempiiri. Kui varem sai sõidupäeviku alusel kompenseerida kuni 256 eurot kuus, siis 1. septembrist 2014 kuni 335 eurot kuus. Muutus ka isikliku sõiduauto kompensatsiooni deklareerimise kuupäev.

2.2 Isikliku sõiduauto kompensatsiooniga kaasnev halduskoormuse muutus

Tulumaksuseaduse muudatuse jõustumisega tuli ettevõtjatel teha otsus, kas ettevõttes jätkata isikliku sõiduauto kasutamist tööülesannete täitmisel ning kas ja kuidas töötajale isikliku sõiduauto kasutamist tööülesanneteks kompenseerida. Selleks on mitmeid võimalusi. Esimene võimalus – tööandja korraldab töö ümber; teine võimaluseks – töötaja töötasu suurendamine, millega kaasneb ettevõtjal suurem maksukohustus; kolmas võimalus – töötaja peab sõidupäevikut, mida ettevõtjal tuleb kontrollida ja säilitada.

Töö koostaja pidas vajalikuks analüüsida kehtiva tulumaksuseaduse muudatusega kaasnevat ettevõtjatele. Selleks et teada saada, kui palju esitati aastail 2009–2013 deklaratsiooni INF 14, saadeti teabenõudeid Maksu- ja Tolliametile mitu korda (vt lisa 2). Selgitamaks, kas tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punktiga 2 kaasnes ettevõtjate majandustegevuses muutusi, koostati küsimustik (vt lisa 3). Küsimustik otsustati saata Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmetele seetõttu, et nad olid seaduse muutmisel aktiivsed ettepanekute ja märkuste tegijad. Analüüsi valimi koostamisel oli Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmeid 3173 (Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, kuupäev puudub). Võimalik oli leida vaid 3110 ettevõtja e-posti aadress, sest mitmed ettevõtted

olid kustutamisel või likvideeritud. Küsimustikule vastas 300 ettevõtjat (9,6%), kõigile vastanutele tagatakse anonüümsus.

Enam on isiklikku sõiduauto kasutatud ametisõitudeks ning hüvitatud äriühingutes. Aastate lõikes on äriühingute osakaal isikliku sõiduauto kompenseerimisel 68,5%. Samuti on isikliku sõiduauto kompensatsiooni võimalust kasutanud mittetulundusühingud ning vähesel määral valitsus- ja riigiasutused. Mittetulundusühingute osakaal on läbi aastate 23% juures ning valitsus- ja riigiasutuste osakaal 5% (igal aastal peaaegu sama). Alates 2012. aastast on kõigil juriidiliste isikute arv, kes deklaratsiooni INF 14 esitasid, vähenenud. (vt tabel 2)

Tabel. 2 Juriidilised isikud, kes esitasid deklaratsiooni INF 14 aastatel 2009–2013
(Maksu- ja Tolliamet, autori koostatud)

Nimetus/ aasta	ÄÜ	MTÜ	SA	FIE	Mitte- residentide register	Valitsus- ja riigiasutused	Eestis asuvad rahvusvahelised organisatsioonid
2009	7861	2609	167	46	7	666	
2010	8137	2825	173	48	6	632	
2011	8314	2959	175	51	8	622	
2012	8420	2953	177	45	7	628	1
2013	7924	2716	161	41	9	619	

2009. aastal deklareeriti INF 14 kogusummas 25 434 078,22 eurot, 2010. aastal 27 113 897,50 eurot, 2011. aastal 32 617 838,14 eurot, 2012. aastal 33 223 862,72 eurot ja 2013. aastal 32 550 785,60 eurot. Viie aasta jooksul (2009–2013) on kokku INF 14 deklareeritud 150 940 462,18 eurot. Kuni 2012. aastani isikliku sõiduauto kasutamise eest makstav hüvitis suurenes ning alates 2012. aastast on hakanud vähenema. Hüvitise saajaid oli kokku 253 078, kellest arvestuseta oli hüvitise saajaid 2009.–2013. aastal 164 883 (65,2%) ning arvestuse pidamise korral 88 195 (34,8%). (vt lisa 4)

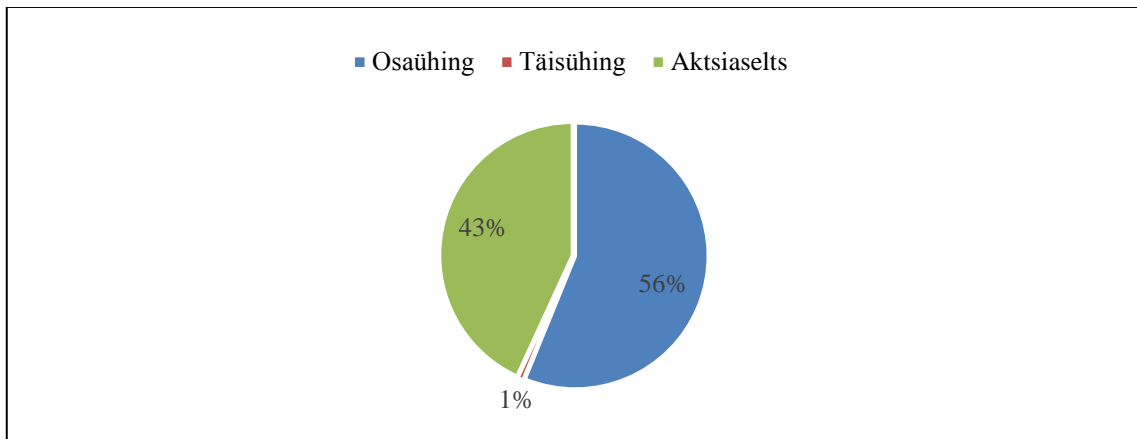
Äriühingutes on nii sõidupäeviku pidamisel kui ka ilma sõidupäevikuta kõige rohkem hüvitise saajaid ning kõige suuremad deklareeritud summad. 2009.–2013. aastal on äriühingud deklareerinud kogusummas 103 906 276,53 eurot, mis teeb 68,8%. Hüvitise saajaid oli kokku 160 442, kellest 67,8% said hüvitist arvestuseta ning 32,2% arvestuse pidamise korral. Keskmiselt sai äriühingus töötaja isikliku sõiduauto kompensatsiooni arvestuseta 495,2 eurot aastas ning arvestuse pidamisel 968,5 eurot aastas. (vt lisa 4)

Olenemata sellest, et mittetulundusühingutes oli deklaratsiooni esitajate arv aastail 2009–2013 suurem kui valitsus- ja riigiasutustes (vt tabel 2), oli neis hüvitise saajate arv ja kogusumma väiksem. Mittetulundusühingute deklareeritud kogusumma oli 13 059 409,80 eurot ehk 8,65%. Hüvitise saajaid oli kokku 25 262, kellest 83,5% said hüvitist arvestuseta ning 16,5% arvestuse pidamise korral. Keskmiselt sai mittetulundusühingu töötaja aastas arvestuseta 439,3 eurot ning arvestuse pidamise korral 909,7 eurot. Valitsus- ja riigiasutuses deklareeriti kogusummas 30 686 649,70 eurot ehk 20,3%. Hüvitise saajaid oli kokku 61 159, kellest 50,7% said hüvitist arvestuseta ning 49,3% arvestuse pidamise korral. Keskmiselt sai valitsus- ja riigiasutuses töötav isik arvestuseta aastas 388,5 eurot ning arvestuse pidamise korral 618,2 eurot. (vt lisa 4)

Maksuametis deklareeriti aastail 2009–2013 kokku 112 316,5 eurot. Hüvitise saajaid oli kokku 49, kellest 55% ei pidanud ja 45% pidas sõidupäevikut. Maksuameti keskmine isikliku sõiduauto kompensatsioon aastas arvestuse pidamisel oli 4015,1 eurot ning arvestuseta korral 888,3 eurot. Arvestuseta maksti keskmiselt 888,3 eurot aastas, mis teeb 74 eurot kuus ($888,3 : 12 = 74,03$). See tähendab, et Maksuametis maksti isikutele, kes sõidupäevikut ei pidanud, maksuvabast piirmäärast (64 eurot kuus) rohkem. (vt lisa 4)

Küsimustikule vastanute seas oli nii äri kui ka mitteäriettevõtjaid (vt lisa 5). Analüüsist nähtub, et isikuid, kes kasutavad isiklikku sõiduauto ametiülesanneteks, oli rohkem äriühingutes – 97,4% olid äriühingud, 2,3% mittetulundusühingud ja 0,3% sihtasutusi.

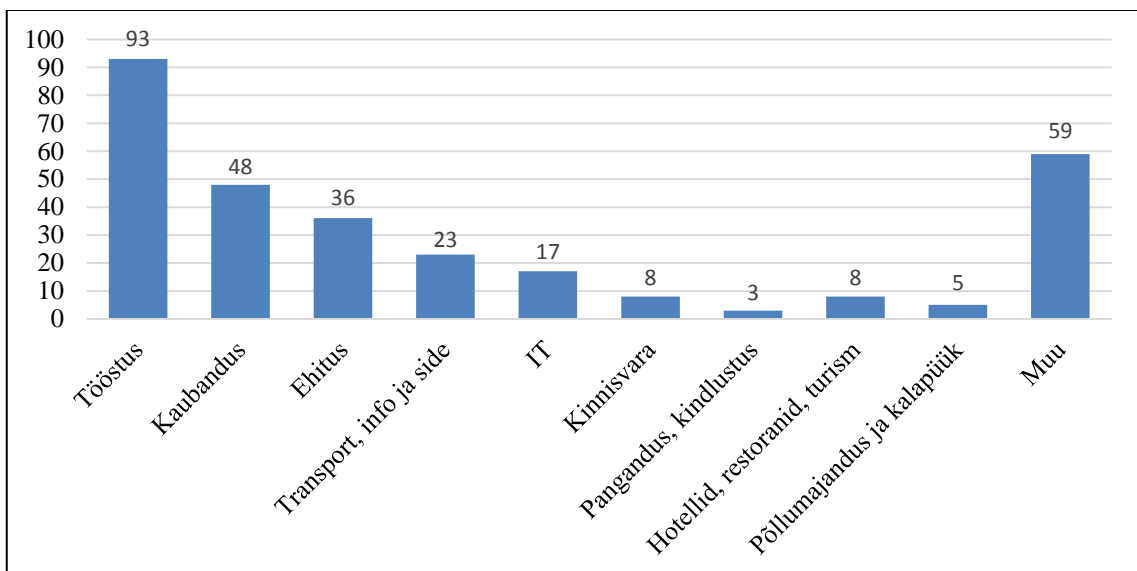
Äriühingutes makstakse enam isikliku sõiduauto kompensatsiooni osühingutes (56%) ja aktsiaseltsides (43%). Lisaks hüvitati isikliku sõiduauto kasutamist ka kahes täisühingus (1%). (vt joonis 1)

Joonis 1. Isikliku sõiduauto kasutamise sagedus ettevõtlusvormides (Autori koostatud küsimustike andmete alusel)

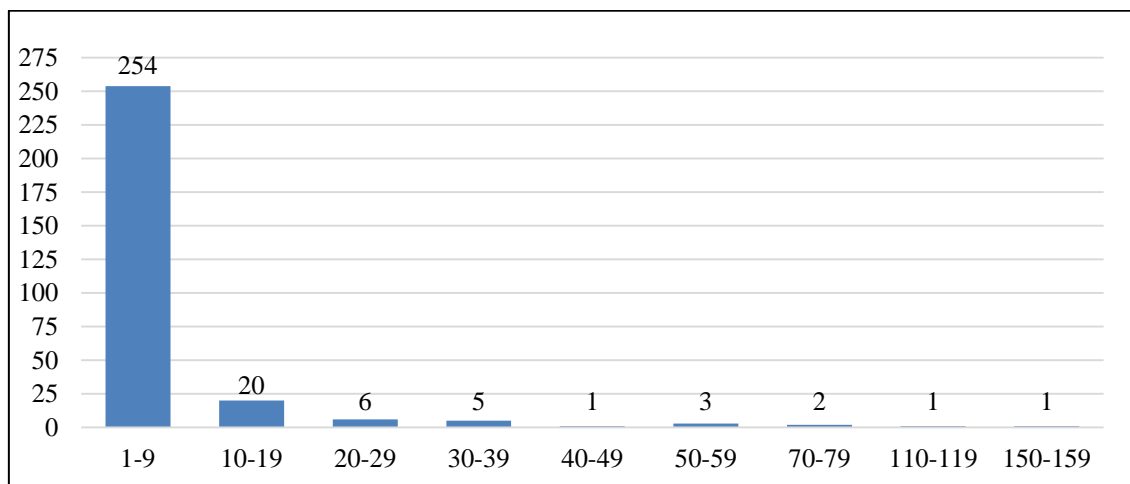
38% vastajatest olid väikeettevõtted (töötajate arv 10–49), 32% mikroettevõtted (töötajate arv 0–9), 24% keskmise suurusega ettevõtted (töötajate arv 50–249), vähem esines suureettevõtteid (6%), kus töötajate arv on 250 ja enam.

Tegevusaladest domineeris tööstus (31%), kaubandus (16%, sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus) ning ehitus (12%). 19,7% vastajatest valisid tegevusalaks muu, sest nende tegevusala ei olnud küsimustikus välja toodud. (vt joonis 2)

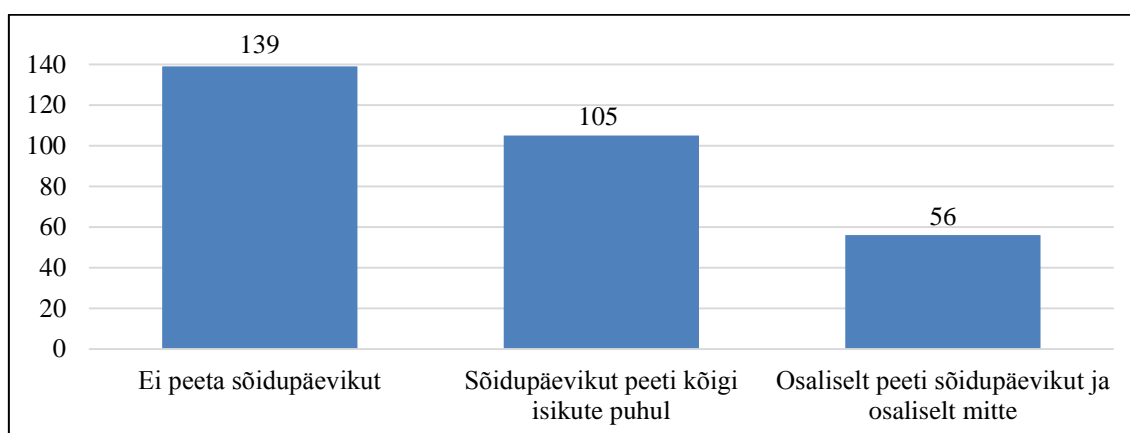
Joonis 2. Isikliku sõiduauto kasutamine erinevatel tegevusaladel (Autori koostatud küsimustiku andmete alusel)

Analüüsimisel selgus, et ametisõitudeks kasutas isiklikku sõiduautot 84,7% ettevõtetest, kus oli 1–9 isikut, 6,7% ettevõttest, kus oli 10–19 inimest, ning 2% ettevõttest, kus oli 20–29 inimest (vt joonis 3). Joonisel 3 on välja toodud 97,7% vastusest, sest ülejäänud 2,3% vastajatest ei vastanud küsimusele arvukselt, vaid kirjutasid, et enamik või 70% nende töötajatest kasutavad isiklikku sõiduautot.

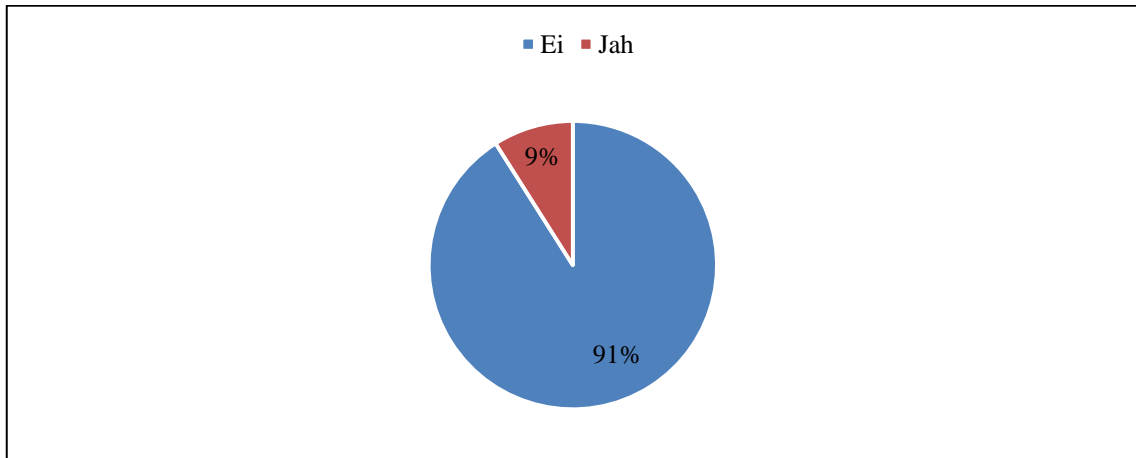
Joonis 3. Isikute arv, enne 01. septembrit 2014, kes kasutasid isiklikku sõiduautot ametiülesanneteks (Autori koostatud küsimustiku andmete alusel)

Enne 1. septembrit 2014 kasutasid kõik töötajad sõidupäevikut 105 ettevõttes ehk 35%. Sõidupäevikut ei peetud ühegi töötaja puhul 139 ettevõttes ehk 46,3%. 56 ettevõttes ehk 18,7% oli ettevõtteid, kus osa töötajaid pidas ja osa ei pidanud sõidupäevikut. (vt joonis 4)

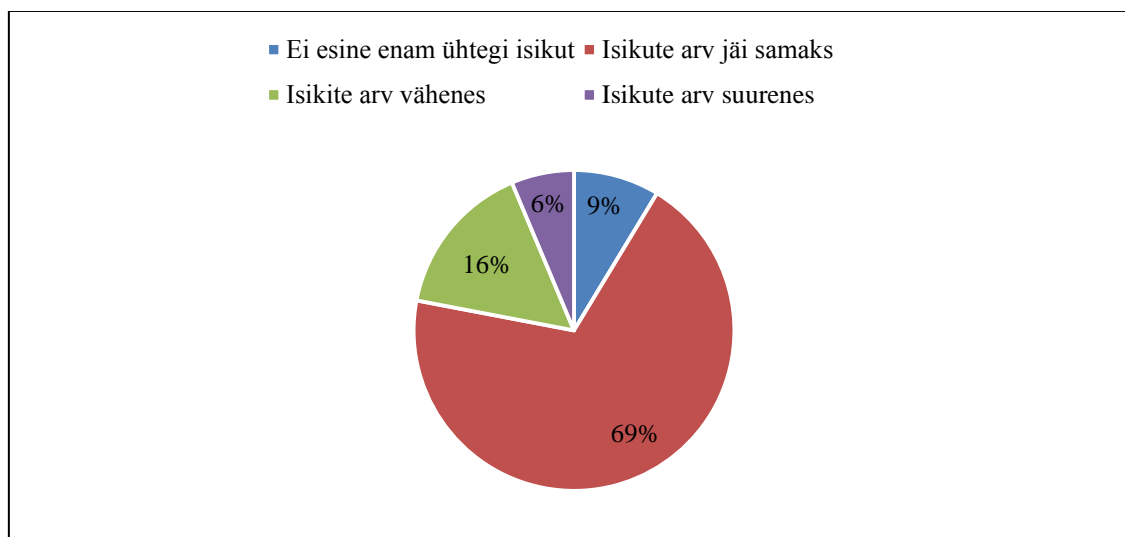
Joonis 4. Sõidupäeviku pidamise sagedus enne 1. septembrit 2014 (Autori koostatud küsimustiku andmete alusel)

Enamik vastajatest ehk 91% ei kasutanud 64 eurot kui maksuvaba palgalisa, kuid 9% vastajatest tõid siiski ausalt välja, et nende ettevõttes on seda võimalust kasutatud, töötaja töötasu oli teadlikult väiksem ning suurenes isikliku sõiduauto maksuvaba kompensatsiooni näol (vt joonis 5). Ettevõtete seas, kes kasutasid 64 eurot kui palgalisa, oli 6 mikro-, 11 väike-, 8 keskmise suuruse ja 2 suurettevõtet.

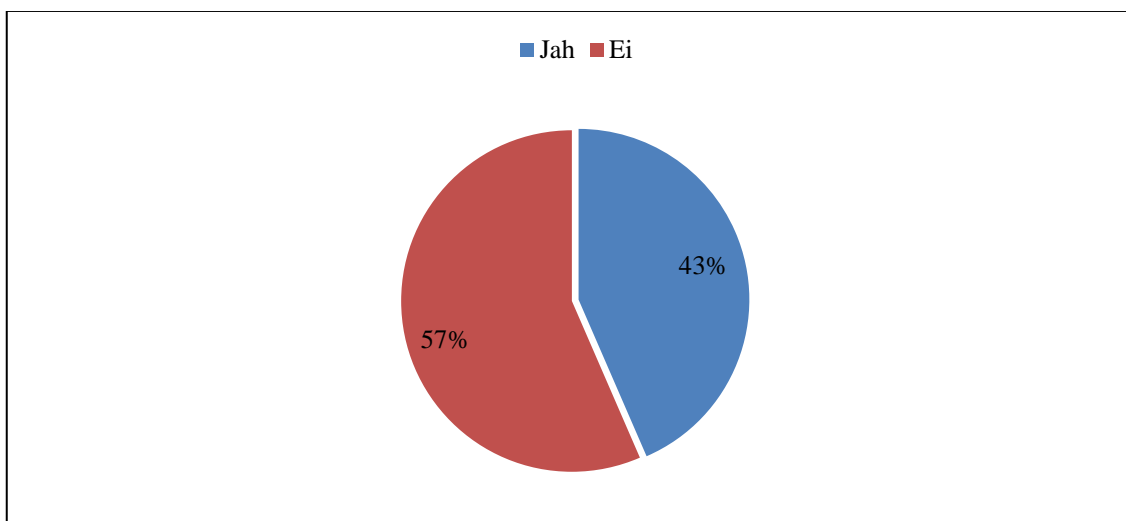
Joonis 5. Ettevõtjate arv, kes kasutasid 64 eurot kui palgalisa (Autori koostatud küsimustiku andmete alusel)

Analüüsil selgus, et 69%-l jäi isikute arv, kes kasutasid isiklikku sõiduautoot ning kellele kompenseeriti ametisõidud, samaks, mis tähendab, et kõik need töötajad, kes enne sõidupäevikut ei pidanud, läksid üle sõidupäeviku pidamisele. Pärast tulumaksuseaduse muudatuse jõustumist ei kasutanud enam isikliku sõiduauto kasutamise hüvitamise võimalust 9% ehk 26 ettevõtjat. Põhjuseks toodi 14 juhul seaduse muudatus (sõidupäeviku pidamine), 2 juhul lahkus inimene töölt, 2 juhul osteti ettevõttele ametiauto ja 8 ettevõtjat ei toonud põhjust välja. 6%-l ettevõtjatest hoopis suurenes isikute arv, kes isiklikku sõiduautoot kasutasid. Põhjuseks nimetati: isik, kes eelnevalt oli kasutanud isiklikku sõiduautoot ametisõitudeks, tuli tööle tagasi, ühes ettevõttes müüdi ametiautod maha ja töötajad hakkasid vajaduse korral isiklikku sõiduautoot kasutama. 16%-l isikute arv, kes isiklikku sõiduautoot pidasid, vähenes. (vt joonis 6) Põhjuseks toodi, et töötajad ei soovinud sõidupäevikut pidada (74,5%), töötaja kas lahkus või koondati (10,6%), ettevõttes on olemas ametiautod ning töö korraldati vastavalt ümber (8,5%), isiklikku sõiduautoot kasutanud töötaja läks lapsehoolduspuhkusele (4,3%), kuna 64 eurot kasutati kui palgalisa, siis töötaja töötasu suurendati (2,1%).

Joonis 6. Isikute arv pärast tulumaksuseaduse muudatuse jõustumist (Autori koostatud küsimustike andmete alusel)

57%-le ei toonud ja 43%-le tõi tulumaksuseaduse muudatus kaasa halduskoormuse suurenemise (vt joonis 7). Nendest kes vastasid, et tulumaksuseaduse muudatus tõi kaasa halduskoormuse suurenemise, nendest 53%-il ei esinenud enne seaduse muudatust ühtegi töötajat, kes kasutasid sõidupäevikut. Põhjustena toodi välja: suurenes töötajate koormus sõidupäeviku täitmise näol, sest sõidupäevikute täitmine võtab aega, tihtipeale unustatakse seda täita, sõidupäevikut täidetakse n-ö peast, mitte spidomeetri näitude alusel. Lisaks suurendab sõidupäeviku kontrollimine ja säilitamine tööandja halduskoormust. Raamatupidamise seaduse alusel peab raamatupidamiskohustuslane säilitama algdokumente seitse aastat, alates selle majandusaasta lõpust, mil algdokument raamatupidamises kajastati (Raamatupidamise seadus, 2014, § 12 lg 1).

Joonis 7. Tulumaksuseaduse muudatusest tulenev halduskoormus ettevõtetele (Autori koostatud küsimustiku andmete alusel)

Küsimustikku jäeti lahter, kuhu sai vajadusel kommentaare kirjutada. Mitmed ettevõtjad kirjutasid kommentaariks, et sõidupäevikuta kompenseerimise võimalus oleks võinud siiski jääda, sest isikul, kes kasutab isiklikku sõiduautot lühikesteks sõitudeks, pole mõttekas sõidupäevikut täita, tihtipeale unustatakse kõik sõidud kirja panna ja siis kirjutatakse sõidupäevikusse see, mida töötaja ise arvab. Kui selliseid töötajaid on mitu, on koormav kõiki sõidupäevikuid kontrollida. Mitmed ettevõtjad lisasid kommentaaridesse, et nendel isikutel, kes kasutasid isiklikku sõiduautot, tõsteti töötasu, et nad ei peaks sõidupäeviku pidamisele aega kulutama. See tähendab, et töötajatel, kes kasutasid isiklikku sõiduautot, midagi ei muutunud, vaid ettevõttel suurenesid töötasuga seotud maksud. Kommentaaridest saab järeldada, et neid ettevõtteid, kus isikud kasutavad isiklikku sõiduautot pigem harva, vaid siis, kui on tõesti vajadus ning kõik ametiautod on kasutuses, ei mõjutanud tulumaksuseaduse muudatus ning neis halduskoormus eriti ei suurenenud. Ettevõtteis, kus kasutatakse isiklikku sõidupäevikut iga päev, tõi seadusemuudatus kaasa halduskoormuse suurenemise.

Tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskirjas oli välja toodud, et kuna ilma arvestuseta hüvitise maksmist kasutati tihti mitte tööalaste sõitude hüvitamiseks, vaid tööjõumaksude optimeerimise eesmärgil ehk maksti 64 eurot kui palgalisa. Tõendamiskohustuse tõttu eeldatakse, et ligikaudu pooltel juhtudel ei alustata arvestusepidamist ning senine hüvitis asendatakse samas ulatuses töötasuga, mis

tähendaks, et muudatusel on riigieelarve tulusid kasvatav mõju. Küsimustiku vastustest selgus, et neid ettevõtteid, kus maksti 64 eurot kui palgalisa oli kõigest 27 (9%). Nendest 27-st asendati vaid kolmes ettevõttes hüvitise töötasuga. Lisaks ülejäänutele, kes ei kasutanud 64 eurot kui palgalisa asendasid veel kahes ettevõtjat töötaja hüvitise töötasuga, seda vaid selleks, et halduskoormus oleks väiksem.

Kokkuvõtvalt selgus, et suurenes nende ettevõtjate halduskoormus, kelle ettevõttes kasutati isiklikku sõiduauto ametisõituteks vähesel määral. 64 euro suurust hüvitist maksid peaaegu poolt ettevõtjatest. Ettevõtjad kasutasid võimalust maksta maksuvabalt töötajale 64 eurot arvestust pidamata. Maksuvaba hüvitist kasutati töötasu lisana. Tulumaksuseaduse muudatus vähendas hüvitise saajate arvu, kuid enamik olid nõus pidama sõidupäevikut. Tööandja halduskoormuse suurenemiseks peeti sõidupäeviku kontrollimist ja säilitamist. Seadusemuudatus tekitas negatiivseid emotsioone, kuid vähe oli ettevõtteid, kus enam ükski isik isiklikku sõiduauto ametiülesanneteks ei kasutanud, ning vaid mõnes ettevõttes vähenes isikliku sõiduauto kasutajate arv.

KOKKUVÕTE

Eestis on tööandjatel õigus töötajale maksuvabalt kompenseerida sõidukulud, mis on tehtud ametiülesannete täitmiseks isikliku sõiduautoga.

Lõputöö oli aktuaalne, sest 14. aprillil 2014 algatati Riigikogu rahanduskomisjonis tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu, mille eesmärk oli korrastada töötajatele tema isikliku sõiduauto töösõitudeks kasutamise eest makstava hüvitise maksuvabastuse reeglid ning suurendada maksuvaba hüvitise piirmäära.

Uudsus seisnes selles, et alates 1. septembrist 2014 ei saa Eestis töötajatele, ametnikele või juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmetele isikliku sõiduauto kasutamisel ametiülesanneteks sõidupäevikut pidamata maksta maksuvaba hüvitist. Lisaväärtuseks on see, et selgitati tulumaksuseaduse muudatusega kaasnev halduskoormuse muutus.

Lõputöö probleemiks oli see, et puudus ülevaade isikliku sõiduauto kompensatsiooni tasumisega kaasnevast halduskoormuse muutusest.

Lõputöö eesmärgiks oli anda hinnang isikliku sõiduauto ametiülesanneteks kasutamisest. Eesmärk täideti läbi uurimisülesannete.

Esimeseks uurimisülesandeks oli anda ülevaade töösuhte olemusest. Töö on tahteline tegevus on, mis on suunatud kindla eesmärgi saavutamiseks. Töösuhteid saab vormistada erinevate lepingutega, näiteks töölepingu, töövõtulepingu ja käsundilepinguga. Töö tegemise eest makstakse töötasu, kuid oluline on ka töötajate motiveerimine. Üks võimalusi on töötajatele isikliku sõiduauto kasutamise eest kompensatsiooni maksta.

Teiseks uurimisülesandeks oli anda ülevaade isikliku sõiduauto kasutamistest ametiülesanneteks. Töötajatel, ametnikel ning juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmetel on võimalus saada tööandjalt isikliku sõiduauto kasutamise eest kompensatsiooni, kui nad on kasutanud isiklikku sõiduautot teenistus-, töö- või

ametiülesannete täitmiseks. Selleks et töötajale maksuvabalt tööülesanneteks tehtud sõidukulud kompenseerida, peab töötaja pidama sõidupäevikut, sõidupäevik on hüvitise maksmise alus. Sõitude kompenseerimisel peab tööandja vormistama kirjaliku otsuse, millele tuleb lisada sõiduauto kasutamise õigust tõendav dokument. Tööandja peab Maksu- ja Tolliametile kalendriaastale järgneva aasta 1. veebruariks esitama deklaratsiooni INF 14 isikliku sõiduauto kompensatsiooni väljamaksete kohta.

Kolmandaks uurimisülesandeks oli anda ülevaade isikliku sõiduauto ametiülesanneteks kasutamise õigusakti enne 1. septembrit 2014 kehtinud ja pärast seda kehtivast redaktsioonist. Õigusaktide analüüsist selgus, et enne 1. septembrit 2014 sai tööandja töötajale hüvitada isikliku sõiduauto kasutamise eest maksuvabalt 0,30 eurot kilomeetri kohta, kuid mitte rohkem kui 256 eurot kalendrikuus arvestuse ehk sõidupäeviku pidamisel. Samal ajal oli tööandjal võimalus maksuvabalt hüvitada isikliku sõiduauto kasutamist ettevõtluse tarbeks arvestust pidamata, kuid kuni 64 eurot kuus ühe töötaja ja ühe sõiduauto kohta. Muudatusega seoses kaotati võimalus 64 eurot maksuvabalt kompenseerida. Alates 1. septembrist 2014 saab kompenseerida maksuvabalt töötajale sõidupäeviku olemasolul kuni 335 eurot kuus.

Neljandaks uurimisülesandeks oli analüüsida tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punkti 2 rakendamisest tulenevat muudatust. Ettevõtjate halduskoormus suurenes nendes ettevõtetes, kus isiklikku sõiduautot kasutasid töötajad ametisõitudeks vähe. 64 euro suurust hüvitist maksid peaaegu pooled ettevõtjatest. Maksuvaba hüvitist kasutati töötasu suurendamiseks. Tulumaksuseaduse muudatus vähendas hüvitise saajate arvu, paljud olid nõus pidama sõidupäevikut. Tööandja halduskoormuse suurenemist põhjendati sellega, et nüüd peab tööandja sõidupäevikut kontrollima ja säilitama. Töökoostaja hinnangul tulumaksuseaduse muudatus isikliku sõiduauto ametiülesanneteks kasutamisest tekitas tööandjatele negatiivseid emotsioone. Oli vähe ettevõtteid, kus enam ükski isik ei kasutanud ametiülesanneteks isiklikku sõiduautot, ja ettevõtteid, kus vähenes deklareeritavate hüvitiste saajate arv.

Edaspidi vajab täiendavat uurimist, kuidas on tulumaksuseaduse muudatus mõjutanud deklaratsiooni INF 14 esitajate arvu ning maksude laekumist.

SUMMARY

The thesis is titled "Using One's Private Car when Fulfilling Job Related Tasks". It is written in Estonian and it has 54 pages and 42 cited sources.

The topic is current because on April 14, 2014, the Income Tax Act amendment draft bill (643 SE) was initialized. The purpose of 643 SE was to regulate compensation tax exemption rules on compensation paid to employees for using a private car for job related tasks. As well as to increase the tax-free marginal rate for compensation.

The problem of the thesis is that there is no overview of the administrative burden which associates with private car compensation payment. When the Income Tax Act amendment comes into force, the tax-free private car compensation can no longer be paid without keeping account. Before the amendment came into force, several entrepreneurs paid private car compensation as a tax-free allowance.

The aim of this thesis is to give a judgment on using a private car for job related tasks.

A questionnaire was conducted to the members of Estonian Chamber of Commerce and Industry. 300 entrepreneurs responded to the questionnaire. Furthermore the author of the thesis has compared the Income Tax Act that applied during the time period before September 1, 2014, with the current Income Tax Act in regards to the use of private cars for job related tasks. Since September 1, 2014, entrepreneurs cannot pay tax-free compensation (64 euros per calendar month), to an employee who uses a private car for job related tasks without keeping account. Almost half of the respondents used that opportunity. From the results of the questionnaire it can be concluded that for less than half of the entrepreneurs the administrative burden rose, but the majority of respondents are still paying private car compensation to workers.

VIIDATUD ALLIKATE LOETELU

Ackroyd, S., Batt, R., Thompson, P. & Tolbert, P., 2006. *The Oxford Handbook of WORK & ORGANIZATION*. New York: Oxford University Press.

Advokaadibüroo LMP, 2013. *Käsundusleping ja muud võlaõiguslikud lepingud töösuhtes*. [Võrgumaterjal] Leitav:

<http://www.lmp.ee/et/publikatsioonid/artiklid/kasundusleping-ja-muud-volaoiguslikud-lepingud-toosuhetes> [Kasutatud 07. 04. 2015].

Aruste, V., 2007. *Erisoodustused*. Haabneeme: Hansa Äriteenistuse OÜ.

Avaliku teenistuse seadus (2014) RT I, 18.02.2014, 4.

Brannick, M. & Levine, E., 2002. *Job Analysis*. California: Sage Publications, Inc.

Eesti Ametiühingute Keskliit, 2008. *Töötasu*. [Võrgumaterjal] Leitav:

http://www.eakl.ee/infoleht/TLS/04_tootasu.pdf [Kasutatud 08. 04. 2015].

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, kuupäev puudub *Otsing liikmeskonnast*. [Võrgumaterjal]

Leitav: <http://www.koda.ee/index.php?id=10579> [Kasutatud 07. 04. 2015].

Eesti Tööküsimuste Keskus, 2010. *Töö definitsioon*. [Võrgumaterjal] Leitav:

<http://www.etok.ee/blogi/?p=1> [Kasutatud 02. 05. 2015].

EV Raamatupidamise Toimkond, 2011. *RTJ 17 Teenuste kontsessioonikokkulepped*

(*muudetud 2011*). [Võrgumaterjal] Leitav: <http://www.easb.ee/index.php?id=1255>

[Kasutatud 02. 05. 2015].

Kahn, Y., 2013. *How to Minimize Tax on Company Cars*. [Võrgumaterjal] Leitav:

uks.smit.ee/eds/pdfviewer/,DanaInfo=.aeuCfEki0lys0570s54+pdfviewer?sid=ef85dd05-0f3c-4d44-ad57-48ae2129c721%40sessionmgr111&vid=27&hid=10 [Kasutatud 13.

12.2014].

Käibemaksuseadus (2015) RT I 2003, 82, 554.

Latham, G. P., 2012. *Work motivation*. 2. väljaanne toim. California: Sage Publications, Inc.

- Lehis, L., 2012. *Maksuõigus*. 3. täiendatud ja muudetud trükk toim. Tallinn: Juura.
- Liiklusseadus* (2015) RT I 2010, 44, 261.
- Maanteeamet, kuupäev puudub *Sõiduki registreerimine*. [Võrgumaterjal] Leitav: <http://www.mnt.ee/liiklusohutus/index.php?id=10577> [Kasutatud 27. 01. 2015].
- Maanteeamet, kuupäev puudub *Sõidukite kategooriad*. [Võrgumaterjal] Leitav: <http://www.mnt.ee/index.php?id=24481> [Kasutatud 27. 04. 2015].
- Maksu- ja Tolliamet, 2007. *Deklaratsiooni vormi INF 14 täitmine 2011. a kohta*. [Võrgumaterjal] Leitav: <http://www.emta.ee/index.php?id=27384> [Kasutatud 13. 12. 2014].
- Maksu- ja Tolliamet, 2007. *Maksumäärad 2015. aastal*. [Võrgumaterjal] Leitav: <http://www.emta.ee/index.php?id=35954> [Kasutatud 29. 03. 2015].
- Maksu- ja Tolliamet, 2013. *Selgitused erisoodustuste deklaratsiooni TSD lisa 4 täitmise kohta alates 1. jaanuarist 2012*. [Võrgumaterjal] Leitav: <http://www.emta.ee/index.php?id=30227#3.4.1> [Kasutatud 13. 12. 2014].
- Maksu- ja Tolliamet, 2015. *Isikliku sõiduauto kasutamise eest hüvitise maksmine*. [Võrgumaterjal] Leitav: <http://www.emta.ee/index.php?id=36286> [Kasutatud 03. 25. 2015].
- Marx, K., 1951. *Palgatöö ja kapital*. Tallinn: Eesti Riiklik Kirjastus.
- Mayo, A., 2004. *Ettevõtte inimväärus. Kuidas mõõta ja juhtida inimkapitali*. Tallinn: Pegasus.
- Nobel, S., 2014. *Õnnelikuks tööga*. s.l.:Maagiline Ruum OÜ.
- Palts, M., 2012. *Halduskoormuse vähendamise läbi ettevõtjate silmade: "Palju juttu, tulemus ikka null?"*. [Võrgumaterjal] Leitav: <http://www.konverentsid.ee/wp-content/uploads/2012/08/Mait-Palts-Halduskoormuse-v%C3%A4hendamisest-1%C3%A4bi-ettev%C3%B5tjate-silmade.pdf> [Kasutatud 05. 04. 2015].
- Pfau-Effinger, B., Flaquer, I. & Jensen, P. H., 2009. *Formal and Informal Work*. New York, London: Taylor & Francis Group.

Raamatupidamise seadus (2014) RT I, 13.03.2014, 50.

Raamatupidamise Toimkonna juhendi «RTJ 17 «Avaliku ja erasektori partnerlusprojektid» muutmise» kinnitamine (2006) RTL 2006, 46, 816.

Riigikogu, 2014. *Seletuskiri tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu juurde*. [Võrgumaterjal] Leitav: www.riigikogu.ee/?op=ems&page=eelnou&eid=bdf5eea6-8d7b-40f5-969b-06009a77ca54 & [Kasutatud 02. 01. 2015].

Riigikogu, 2014. *Tulumaksuseaduse muutmise seadus 643 SE*. [Võrgumaterjal] Leitav: <http://www.riigikogu.ee/?op=ems&page=eelnou&eid=bdf5eea6-8d7b-40f5-969b-06009a77ca54> & [Kasutatud 01. 02. 2015].

Riigikogu, 2014. *Tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskirja lisa*. [Võrgumaterjal] Leitav: <http://www.riigikogu.ee/?op=ems&page=eelnou&eid=bdf5eea6-8d7b-40f5-969b-06009a77ca54> & [Kasutatud 01. 02. 2015].

Tavits, G., 1997. Töödiguse olemus. *Juridica*, Issue 4, pp. 166-172.

Teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel isikliku sõiduauto kasutamise kohta arvestuse pidamise ja hüvitise maksmise kord (2011).

Teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel isikliku sõiduauto kasutamise kohta arvestuse pidamise ja hüvitise maksmise kord (2014) RT I, 26.08.2014, 11.

Tingas, R. & Saag, M., 2006. *Erisoodustus*. s.l.:Äripäeva Kirjastus.

Tulumaksuseadus (2011) RT I, 19.11.2010, 7.

Tulumaksuseadus (2014) RT I, 11.07.2014, 22.

Tulumaksuseaduse, sotsiaalmaksuseaduse ja Eesti Kultuurkapitali seaduse muutmise seadus (2015) RT I, 11.07.2014, 5.

Töölepingu seadus (2015) RT I, 12.07.2014, 146.

Vallas, S. P., Finlay, W. & Wharton, A. S., 2009. *The Sociology of Work: structures and inequalities*. 1. väljaanne toim. New York: Oxford University Press.

Vennikas, P., kuupäev puudub *Avaliku halduse kontseptsioonide mõju korrakaitsestrateegiate kujunemisele*. [Võrgumaterjal] Leitav: http://stud.sisekaitse.ee/politsei/Avalik_haldus/traditsiooniline_ja_kaasaegne_avalik_haldus.html [Kasutatud 29. 03. 2015].

Villem, T., 2005. *Erisoodustused: näited ja kommentaarid*. Tallinn: Teabekirjanduse OÜ.

Võlaõigusseadus (2014) RT I, 11.04.2014, 13.

Lisa 2. Teabenõue Maksu- ja Tolliametile

Tere!

Olen Sisekaitseakadeemia kolmanda kursuse tudeng. Minu lõputööd teema on "Isikliku sõiduauto kompensatsioon". Seoses sellega on mul vaja andmeid ettevõtjate kohta (ettevõtja nimi ning registrikood), kes esitasid 2013. aasta 10. aprilliks deklaratsiooni INF 14.

Juhul kui Teil ei ole võimalik antud informatsiooni väljastada, kas sellisel juhul oleks võimalik teada saada, et kui paljud ettevõtted on viimase 5 aasta jooksul deklaratsiooni esitanud ning millistest summades?

Loodan siiralt, et leiate aega mulle vajalik informatsioon saata esimesel võimalusel!

Ette tänades

Brigitte Marlen Makke

Sisekaitseakadeemia

Finantskolledž

III kursus

Lisa 3. Küsimustik Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmetele

Isikliku sõiduauto kompensatsioon

Enne 1.septembrit 2014 sai isikliku sõiduauto kasutamist ametiülesanneteks hüvitada maksuvabalt nii sõidupäevikut pidades kui ka sõidupäevikut pidamata. Kui sõidupäevikut ei peetud, sai hüvitada maksuvabalt 64 eurot kuus ning sõidupäeviku pidamisel sai maksuvabalt hüvitada kuni 256 eurot kuus.

1. septembril 2014 jõustus tulumaksuseaduses kaks olulist muudatust. Esiteks kadus tööandjal võimalus maksta töötajale ning juhatuse ja nõukogu liikmetele isikliku sõiduauto kasutamise eest hüvitist sõidupäevikut pidamata. Teiseks suurendati hüvitise maksuvaba piirmäära 256 eurolt 335 euroni kuus.

1) Kui Teie puhul on tegu äriühinguga, siis millise ettevõtlusvormiga?

- Täisühing
- Usaldusühing
- Osaühing
- Aktsiaselts
- Tulundusühistu

2) Millise eraõigusliku juriidilise isikuga on Teie puhul tegu?

- Ariühing
- Mittetulundusühing
- Sihtasutus

3) Kui suur on Teie ettevõte?

- Mikroettevõte - ettevõte, mille töötajate arv on 0-9
- Väikettevõte - ettevõte, mille töötajate arv on 10-49
- Keskmise suurusega ettevõte - ettevõte, mille töötajate arv on 50-249
- Suurettevõte - ettevõte, mille töötajate arv on 250 või suurem

4) Mis on Teie ettevõtte tegevusvala?

- Tööstus
- Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)
- Ehitus
- Transport, info ja side
- IT
- Kinnisvara
- Pangandus, kindlustus
- Hotellid, restoranid, turism
- Põllumajandus ja kalapüük

Muu:

5) Kui paljud Teie töötajatest kasutasid isiklikku sõiduautot ametisõitudeks enne 1. septembrit 2014?

6) Kui paljud töötajad, kes kasutasid isiklikku sõiduautot ametisõitudeks enne 1. septembrit 2014, pidasid sõidupäevikut?

7) Kas Teil töötas isikuid, kelle töötasu oli teadlikult väiksem, sest töötaja töötasu suurenes isikliku sõiduauto kompensatsiooni näol 64 eurot kuus?

Jah

Ei

8) Kui Te vastasite eelmisele küsimusele jaatavalt, siis mitmel töötajal oli töötasu teadlikult väiksem, sest töötaja töötasu suurenes isikliku sõiduauto kompensatsiooni näol 64 eurot kuus?

9) Kui paljud töötajad kasutavad pärast 1. septembrit 2014 isiklikku sõiduautot ametisõitudeks?

10) Kui töötajate arv, kes kasutasid isiklikku sõiduautot ametisõitudeks, vähenes, siis millisel põhjusel?

11) Kas tulumaksuseaduse muudatus on toonud Teie ettevõttele kaasa halduskoormuse suurenemise?

Näiteks sõidupäevikute kontrollimine, sõidupäevikutest koopia tegemine. Palun lahtrisse "muu" täpsustada jaatava vastuse puhul, millise halduskoormuse suurenemise on tulumaksuseaduse muudatus kaasa toonud.

Jah

Ei

Muu:

12) Kui Teil on soov lisada kommentaar, siis palun see kirjutada all olevasse lahtrisse.

Saada ära

Ärge saatke paroole kunagi Google'i vormide kaudu.

Lisa 4. Hüvitise saajate arv ja summad, aastatel 2009-2013

Tabel on autori koostatud, Maksu- ja Tolliametilt saadud andmete põhjal.

Nimetus	Aasta	Arvestuseta korral		Arvestuse pidamise korral	
		Hüvitise saajate arv	Summa (euro)	Hüvitise saajate arv	Summa (euro)
Äriregister	2009	22 528	10 309 542,41	8059	6 796 074,11
	2010	21 090	9 963 619,93	9538	8 789 791,55
	2011	21 446	11 461 659,55	11 161	11 113 504,81
	2012	22 375	11 263 623,45	11 482	11 646 502,25
	2013	21 319	10 853 166,50	11 444	11 708 791,97
Mittetulundusühingute register	2009	3980	1 643 848,23	675	554 162,82
	2010	4340	1 793 333,24	677	605 026,31
	2011	4459	2 108 529,25	869	851 260,76
	2012	4344	1 934 411,54	961	870 893,87
	2013	3969	1 785 952,75	988	911 991,03
Sihtasutuste register	2009	834	348 190,41	319	222 563,62
	2010	775	311 309,42	368	270 589,62
	2011	819	359 180,67	423	314 083,71
	2012	777	312 514,36	521	347 951,26
	2013	787	337 087,05	542	351 828,74
Valitsus- ja riigiasutuste register	2009	7278	2 433 943,67	5244	3 101 965,49
	2010	5616	2 136 541,17	5438	3 223 736,44
	2011	6481	2 388 688,68	5997	3 987 496,52
	2012	5627	2 496 482,21	7365	4 341 101,14
	2013	6011	2 593 865,19	6102	3 982 829,19
Maksuamet	2009	5	5300,70	6	18 486,76
	2010	4	3528,11	3	16 421,71
	2011	8	8645,49	4	24 788,70
	2012	4	2925,10	4	6946,70
	2013	6	3584	5	21 689,18
Eestis asuvate rahvusvaheliste organisatsioonide register	2012	1	510,84	0	0

Lisa 5. Küsimustiku kokkuvõte

Analüüsi algandmed lisa 3 vastuste põhjal

1	2	3	4	5	6	7	8	9	11
ÄÜ	OÜ	Väike	Transport, info ja side	70%	0	Jah		0	Jah
ÄÜ	OÜ	Väike	Hotellid, restoranid, turism	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Reklaam ja disain	9	2	Ei		4	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Kinnisvara	2	0	Ei		2	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	6	0	Ei		6	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Juhtimis-konsultatsioon	2	2	Ei		4-5	Jah
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	1	0	Ei		2	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Transport, info ja side	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Metsandus	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Transport, info ja side	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Laboriteenus	5	0	Ei		1	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	6	6	Ei		6	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Transport, info ja side	70%	70%	Ei		70%	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Tööstus	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	1	1	Jah	1	1	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	2	0	Ei		0	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Inseneribüroo	Vastavalt vajadusele	Kõik	Ei		Vastavalt vajadusele	Jah
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	3	0	Ei		3	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Logistika	1	1	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Väike	IT	5	0	Ei		7	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	4	0	Jah	4	2	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	IT	8	8	Ei		8	Jah
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	1	0	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Ehitus	kuni 10	0	Ei		5	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Ehitus	5	5	Ei		5	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Ehitus	2	2	Ei		2	Jah
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	ca 20	ca 10	Jah	ca 15	6	Ei

Lisa 5 jätk

ÄÜ	AS	Väike	Ehitus	1	0	Ei		0	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Tööstus	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	5	5	Ei		5	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Hotellid, restoranid, turism	6	1	Ei		6	Jah
ÄÜ	AS	Väike	IT	3	0	Ei		3	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Tööstus	7	1	Ei		10	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Keskkonnauuringud	5	3	Jah	1	5	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	5	0	Ei		5	Jah
ÄÜ	OÜ	Väike	Autopargi GPS seadmed	20	5	Ei		20	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Infrastruktuuri ettevõtte	5	4	Ei		4	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	1	0	Ei		1	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Tööstus	4	4	Ei		4	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	IT	3	0	Ei		3	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Toiduainete tööstus	2	2	Ei		2	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Ehitus	2	0	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Väike	Metsamajandus	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Ehitus	3	0	Ei		3	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Tööstus	1	0	Ei		1	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Ehitus	8	8	Ei		8	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Ehitus	3-5	Kõik	Ei		2	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	3	0	Ei		3	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	5	0	Ei		0	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Kinnisvara	3	0	Ei		2-3	Jah
ÄÜ	OÜ	Väike	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	5	0	Jah	5	4	Jah
ÄÜ	OÜ	Väike	IT	1	1	Ei		1	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Ehitus	5	0	Ei		5	Jah
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	1	0	Ei		1	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Ehitus	1	0	Ei		2	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Tööstus	3-4	2	Ei		2	Ei

Lisa 5 jätk

ÄÜ	AS	Väike	Transport, info ja side	4-6	4-6	Ei		4-6	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Transport, info ja side	3	0	Ei		2	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	2	0	Ei		2	Jah
ÄÜ	OÜ	Väike	Renditeenuste pakkumine	4	3	Ei		5	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Transport, info ja side	2	2	Ei		2	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	4	0	Ei		4	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	8	8	Ei		8	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	2	2	Ei		2	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Ehitus	2	1	Jah	1	2	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	7	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Ehitus	4	4	Ei		4	Jah
ÄÜ	OÜ	Väike	IT	2	1	Ei		2	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Hotellid, restoranid, turism	11	2	Ei		12	Jah
ÄÜ	OÜ	Väike	Raamatu- pidamine	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Ehitus	1	0	Ei		2	Jah
ÄÜ	AS	Väike	IT	4	3	Ei		4	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	11	11	Ei		11	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Tõlketööd	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	4	4	Jah	1	4	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Personaliotsing	7	0	Ei		7	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	9	1	Ei		9	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Tööstus	6	4	Ei		6	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	1	1	Ei		0	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Ehitus	10	10	Ei		10	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Transport, info ja side	9	3	Ei		9	Jah
ÄÜ	OÜ	Väike	Ehitus	1	1	Ei		1	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Tööstus	2	0	Ei		2	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Transport, info ja side	2	2	Ei		2	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Ehitus	4	4	Ei		1	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Ehitus	3	0	Ei		2	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	3	0	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	1	0	Ei		1	Ei

Lisa 5 jätk

ÄÜ	AS	Väike	Holding	6	0	Ei		6	Jah
ÄÜ	OÜ	Väike	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	15	0	Ei		10	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Konsultatsiooni-teenused	3	3	Ei		3	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Põllumajandus ja kalapüük	3-4	3-4	Ei		3-4	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Põllumajandus ja kalapüük	5	5	Ei		5	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	12	5	Ei		12	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Muu laenuandmine, v.a pandimajad	kuni 4	0	Jah	1	1	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	5	4	Jah	1	5	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Tööstus	3	0	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Ehitus	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Kinnisvara	1	0	Ei		0	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	6	0	Ei		6	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	5-6	0	Ei		5-6	Jah
ÄÜ	OÜ	Väike	Tööstus	4	4	Ei		4	Jah
ÄÜ	OÜ	Väike	Ehitus	ca 3	Kõik	Ei		ca 3	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	6	2	Ei		2	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Transport, info ja side	7	1	Ei		7	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Tööstus	3-4	Kõik	Ei		3-4	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	2	0	Ei		1	Ei
ÄÜ	AS	Väike	IT	4	4	Ei		4	Jah
ÄÜ	AS	Väike	Veevarustus	2	0	Ei		2	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	13	0	Ei		8	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	Ehitus	4	0	Ei		4	Ei
ÄÜ	OÜ	Väike	IT	3-4	kõik	Ei		5	Ei
ÄÜ	AS	Väike	Tööstus	5	0	Jah	3	2	Ei
ÄÜ	AS	Suur	Ehitus	74	64	Ei		62	Ei

Lisa 5 jätk

ÄÜ	AS	Suur	Tööstus	30	14	Jah	9	30	Jah
ÄÜ	OÜ	Suur	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	4-5	4-5	Ei		4-5	Ei
ÄÜ	AS	Suur	Tööstus	4	2	Ei		4	Jah
ÄÜ	OÜ	Suur	Tööstus	2	2	Ei		3	Jah
ÄÜ	AS	Suur	Transport, info ja side	10	10	Ei		10	Ei
ÄÜ	AS	Suur	Tööstus	keskmiselt 50	37	Ei		keskmiselt 50-60	Jah
ÄÜ	AS	Suur	Jäätmekäitlus	5	5	Ei		5	Ei
ÄÜ	AS	Suur	Ehitus	10	0	Ei		0	Ei
ÄÜ	AS	Suur	Logistika	15-18	15-18	Jah	5	10-15	Jah
ÄÜ	AS	Suur	Turvateenused	2	2	Ei		2	Ei
ÄÜ	AS	Suur	Meedia	17	8	Ei		20	Jah
ÄÜ	OÜ	Suur	Meditsiin	kuni 10	kuni 10	Ei		kuni 10	Ei
ÄÜ	OÜ	Suur	Tööstus	3	3	Ei		3	Ei
ÄÜ	AS	Suur	Tööstus	30	3	Ei		34	Jah
ÄÜ	AS	Suur	Tööstus	30	30	Ei		30	Ei
ÄÜ	AS	Suur	Tööstus	3	0	Ei		3	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Ehitus	1	1	Ei		1	Jah
ÄÜ	Täisühing	Mikro	Ehitus	1	0	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Ehitus	6	2	Ei		0	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	1	0	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Konsultatsiooni ja koolitusteenused	1	0	Ei		0	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Tööstus	1	0	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Nõustamine	1	0	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	1	0	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Õigusabi	3	1	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Personaliettevõtte	2	2	Ei		2	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Transport, info ja side	2	0	Ei		1	Jah
MTÜ		Mikro	Erialaliit	1	1	Ei		1	Jah

Lisa 5 jätk

ÄÜ	OÜ	Mikro	Trükitööstus	1	1	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	2	0	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Raamatu- pidamine	1	1	Jah	2	2	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Koolitused ja konsultatsioonid	2	0	Ei		2	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Konsultatsioon	2	2	Ei		3	Ei
ÄÜ	AS	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	2	2	Ei		4	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Transport, info ja side	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	1	0	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Finantsalased konsultatsioonid ja kirjastamine	1	0	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Tööstus	Enamik	Kõik	Ei		Enamik	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	1	0	Ei		1	Jah
SA		Mikro	Tööstusalade arendus	2	2	Ei		2	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	2	0	Ei		2	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	1	0	Ei		1	Ei
ÄÜ	AS	Mikro	Hakkepuidu tootmine ja müük	4	0	Jah	4	4	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Teenindus	2	0	Ei		2	Jah
MTÜ		Mikro	Sport	1	0	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Koolitus, arhitekti- tegevused	2	2	Ei		2	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Energeetika	3	0	Ei		3	Ei

Lisa 5 jätk

ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	2	1	Jah	2	2	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	1	0	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	2	1	Ei		2	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	3	0	Ei		3	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kinnisvara	1	0	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	1	0	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Tööstus	2	0	Ei		0	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Teenindus	1	0	Ei		1	Jah
ÄÜ	AS	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	4	0	Ei		3	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Põllumajandus ja kalapüük	2	0	Ei		2	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kinnisvara	1	0	Ei		0	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Tööstus	1	1	Ei		0	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Ehitus	6	0	Ei		6	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	konsultatsioonid	3	3	Ei		3	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Hotellid, restoranid, turism	Vastavalt vajadusele	Kõik	Ei		Sama	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Insenerifirma	2	0	Ei		2	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	1	0	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kinnisvara	1	0	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	3	0	Ei		3	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Soojus-energeetika	3	0	Ei		0	Ei

Lisa 5 jätk

ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	5	0	Jah	5	2	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Põllumajandus ja kalapüük	1	0	Ei		0	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Raamatu- pidamine	2	2	Ei		2	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	IT	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Juhtimiskonsultatsioonid	1	1	Ei		0	Jah
ÄÜ	AS	Mikro	IT	6	6	Ei		6	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	2	0	Ei		2	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Tööstus	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	IT	2	0	Ei		2	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Tööstus	1	1	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kinnisvara	1	0	Jah	1	1	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	1	1	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kunst, pulmadega seonduvad teenused	1	0	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	1	0	Ei		0	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Konsultatsioon	1	1	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Transport, info ja side	2	0	Ei		2	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Vee- ja kanalisatsiooni teenuse osutamine	2	1	Ei		2	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Nõustamine	2	0	Ei		0	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	2	0	Ei		2	Ei
ÄÜ	AS	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	1	1	Ei		1	Ei
MTÜ		Mikro	sport, meedia	1	0	Jah	1	1	Jah

Lisa 5 jätk

ÄÜ	OÜ	Mikro	Transport, info ja side	2	0	Ei		0	Ei
ÄÜ	AS	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	1	0	Ei		0	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	IT	1	0	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Ehitus	2	0	Ei		2	Ei
MTÜ		Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	1	0	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	4	0	Ei		4	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Ehitus	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Turundus	3	0	Ei		3	Jah
ÄÜ	AS	Mikro	Kinnisvara	2	0	Ei		2	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Tööstus	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Ehitus	1	1	Ei		0	Ei
MTÜ		Mikro	Hotellid, restoranid, turism	1	0	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Tööstus	3	1	Ei		3	Jah
MTÜ		Mikro	Tööstus	1	0	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	1	1	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Konsultatsioon	2	1	Ei		0	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Tööstus	1	0	Ei		1	Jah
ÄÜ	AS	Mikro	Ehitus	2	0	Ei		2	Jah
ÄÜ	OÜ	Mikro	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	1	0	Ei		1	Jah
MTÜ		Mikro	Transport, info ja side	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Teenused	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Tööstus	1	0	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	ajakirjandus	2	0	Ei	2	0	Ei
ÄÜ	OÜ	Mikro	Transport, info ja side	3	0	Ei		3	Jah
AÜ	AS	Keskmine	Tööstus	1	0	Ei		1	Ei

Lisa 5 jätk

ÄÜ	OÜ	Keskmine	Hotellid, restoranid, turism	4	0	Ei		0	Jah
ÄÜ	OÜ	Keskmine	Tööstus	1	0	Ei		1	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	2	0	Ei		2	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	IT	8	6	Ei		8	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	5	3-5	Ei		3-5	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	1	0	Jah	1	1	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Ehitus	7	2	Jah	5	3	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	24	21	Ei		27	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Professionaalsed teenused, kutsetegevus	25	Kõik	Ei		ca 30	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Transport, info ja side	113	0	Ei		113	Jah
ÄÜ	OÜ	Keskmine	Tööstus	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	2	0	Ei		2	Jah
ÄÜ	OÜ	Keskmine	Logistika	8	8	Ei		3	Ei
ÄÜ	OÜ	Keskmine	Tööstus	2	1	Ei		2	Ei
ÄÜ	OÜ	Keskmine	IT	2	0	Ei		2	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Ehitus	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	OÜ	Keskmine	Transport, info ja side	151	0	Ei		Enamik	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	IT	70%	60%	Ei		70%	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	70	0	Jah	20	70	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	22	22	Ei		22	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	50	50	Ei		50	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	6	Kõik	Ei		Sama	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	7	5	Ei		7	Ei
ÄÜ	OÜ	Keskmine	Tööstus	9	0	Ei		0	Ei
ÄÜ	OÜ	Keskmine	Tööstus	10	10	Ei		28	Jah
ÄÜ	OÜ	Keskmine	Ehitus	40-45	40-45	Ei		40-45	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Ehitus	7 kuni 8	7-8	Ei		7-8	Ei
ÄÜ	Täisühing	Keskmine	Tööstus, tootmine	17	15	Jah	2	17	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	IT	14	13	Ei		14	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Pangandus, kindlustus	8	2	Ei		8	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	6	6	Ei		1	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	14	0	Ei		11	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Põllumajandus ja kalapüük	2	0	Jah	1	1	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Transport, info ja side	7	7	Ei		7	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	umbes 30	0	Jah	1	umbes 10	Ei
ÄÜ	OÜ	Keskmine	Tööstus	5	5	Ei		4	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Pangandus, kindlustus	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	6	5	Ei		11	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Ehitus	2	0	Ei		2	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	1	0	Ei		1	Ei

Lisa 5 jätk

ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	12-14	12-14	Ei		12-14	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	4	4	Ei		5	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	12	5	Ei		12	Ei
ÄÜ	OÜ	Keskmine	Tööstus	5	0	Ei		0	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	6	6	Jah	4	6	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	1	1	Ei		1	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	14	0	Ei		1-5	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	1	0	Ei		2	Jah
ÄÜ	OÜ	Keskmine	Hotellid, restoranid, turism	4	0	Ei		5	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Ehitus	1	0	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Keskmine	Kommunaal-teenused	1	0	Ei		1	Jah
ÄÜ	OÜ	Keskmine	Tööstus	16	12	Ei		16	Ei
ÄÜ	OÜ	Keskmine	Tööstus	3	3	Ei		3	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Tervishoid	2	0	Ei		2	Jah
ÄÜ	OÜ	Keskmine	Sadam	2	1	Ei		2	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	2	0	Ei		2	Ei
ÄÜ	OÜ	Keskmine	Energeetika	3	0	Ei		3	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	4	0	Ei		5	Jah
ÄÜ	OÜ	Keskmine	Tööstus	9	0	Ei		6	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Transport, info ja side	4	4	Ei		4	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	50-65	1-10	Ei		1-3	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Hotellid, restoranid, turism	6	6	Ei		6	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Kaubandus (sh hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukid ja kütus)	3	1	Ei		3	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Transport, info ja side	15	0	Ei		15	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Transport, info ja side	15	15	Ei		15	Ei
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	6	2	Ei		5	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Logistika	34	0	Ei		34	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Pangandus, kindlustus	20	3	Ei		10	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	3	0	Jah	3	0	Jah
ÄÜ	AS	Keskmine	Tööstus	16	8	Ei		16	Ei